

قسمت Block unit

[گزینه unit]: این گزینه واحد تعیین شده ابعاد بلوک در هنگام ساخت بلوک را نشان می دهد و قابل تغییر نیست.
[گزینه factor]: این گزینه ضریب مقایس واحد بلوک نسبت به واحد ترسیمی را در هنگام ساخت بلوک نشان می دهد و قابل تغییر نیست.

در اتوکد یک فرمان قدیمی باعنوان Minsert وجود دارد که به کمک آن می توان بلوک یا فایل ترسیمی را از طریق خط فرمان فراخوانی کرد. در این فرمان به صورت آرایه مستطیلی (Rectangular Array) قابل درج است. فرایند اجرای این فرمان همانند فرمان Insert است.

فرمان (Write Block) WBlock

این فرمان برای ایجاد بلوک و ذخیره سازی آن در قالب یک فایل ترسیمی کاربرد دارد. همان طور که قبل از فرمان Block اشاره شد، بلوک هایی که با فرمان Block ایجاد می شوند فقط در همان فایلی که بلوک در آن ایجاد شده قابل دست یابی اند، در صورتی که بخواهیم یک بلوک را در فایل های متعدد دیگر قابل دستیابی باشد. به کمک فرمان Wblock بلوک مورد نظر را ایجاد و در مسیر دلخواه ذخیره سازی و با فرمان Insert در فایل های دیگر فراخوانی و درج می کنیم.

بلوک هایی که با فرمان Wblock ایجاد می شوند با فرمان Open مانند فایل ها قابل بازشدن هستند.

اجرای فرمان WBlock

این فرمان تنها از طریق خط فرمان وارد می شود.

مراحل اجرای فرمان Wblock	
Command : Wblock یا W	۱. فرمان Wblock را وارد می کنیم.
	۲. در پنجره Wblock بر روی دکمه Select object کلیک و شیء مورد نظر را انتخاب و ایتر می کنیم.
	۳. به کمک دکمه Pick point نقطه درج (استقرار) بلوک را تعیین می کنیم.
	۴. در نوار File name and path، نام و مسیر ذخیره سازی بلوک را مشخص می کنیم.
	۵. برای تأیید و پایان کار دکمه OK را کلیک می کنیم.

ساير تنظيمات پنجره Write Block

قسمت Source

[گزينه Block]: به كمك اين گزينه می توان يكى از بلوک های موجود در فایل جاري را با انتخاب نام آن به صورت فایل ذخیره كرد. اين گزينه وقتی فعال است كه بلوک در فایل جاري وجود داشته باشد.

[گزينه Enter drawing]: با فعال کردن اين گزينه، تمامی ترسیم های موجود فایل جاري به بلوک تبدیل و در مسیر مشخص شده ذخیره می شود. با انتخاب اين گزينه فرمان Wblock همانند فرمان Save as عمل می کند. با اين تفاوت که عمل Purge به صورت خودکار بر روی آن انجام می شود. (عمل Purge تنظيمات ولايه های اضافي بدون استفاده مانند لايه Def point را حذف می کند).

[گزينه objects]: با فعال کردن اين گزينه انتخاب اشیاء و نقطه درج آن انجام می شود. گزينه های زيرمجموعه objects و Base point همانند فرمان Block است.

[گزينه insert units]: با انتخاب اين گزينه واحد کاري درج بلوک تعين می شود.

قسمت Distination

نوار **Filename and path** و دکمه **...** به منظور تعیین مسیر و نام بلوک فایلی در حال ایجاد کاربرد دارد. در نوار **insertunits** واحد کاري برای بلوک فایلی کاربرد دارد.

دستور کار

سه علامت کیفیت سطح به شکل (Ra / (Ra / ، Ra /) ایجاد کرده و به کمک Wblock آنها را بلوک کنید تا در موقع لزوم در همهٔ فایل‌ها به آنها دسترسی داشته باشید.
(زمان ۱۵ دقیقه)

مراحل اجرا

۱. علامت‌های موردنظر را مطابق با استانداردهای نقشه‌کشی ایجاد کنید.

۲. فرمان Wblock را وارد کنید.

۳. در پنجرهٔ Write block و به کمک دکمهٔ Select object علائم را انتخاب کنید.

۴. با ایتر کردن به پنجرهٔ Wblock بازگشته و به کمک دکمهٔ Pick point نقطهٔ درج بلوک را تعیین کنید (رأس پایینی یکی از علائم)

۵. در کادر File name and path، آدرس و نام Rd را برای بلوک وارد کنید.

۶. بر روی دکمهٔ OK کلیک کنید.

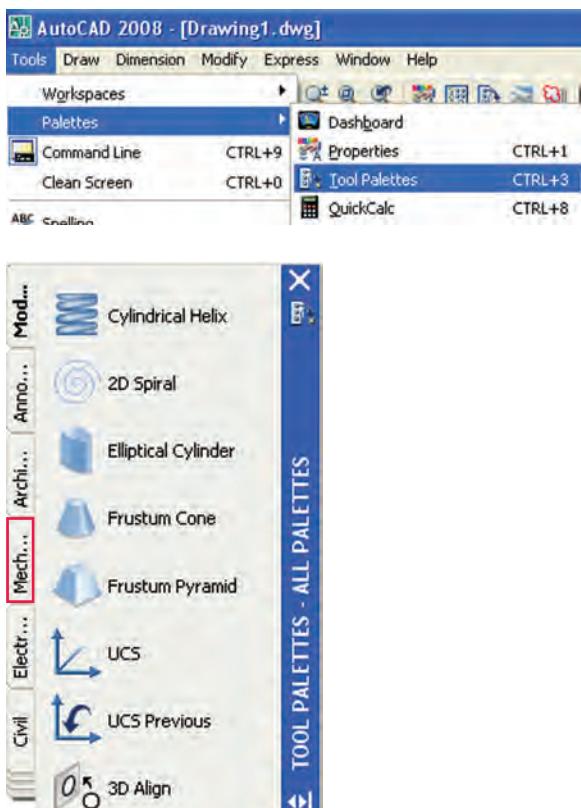
۷. در فایلی دیگر به کمک فرمان Insert یک مرتبهٔ بلوک را فراخوانی و درج کنید.

۸. نتیجهٔ را جهت تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم ارائه کنید.

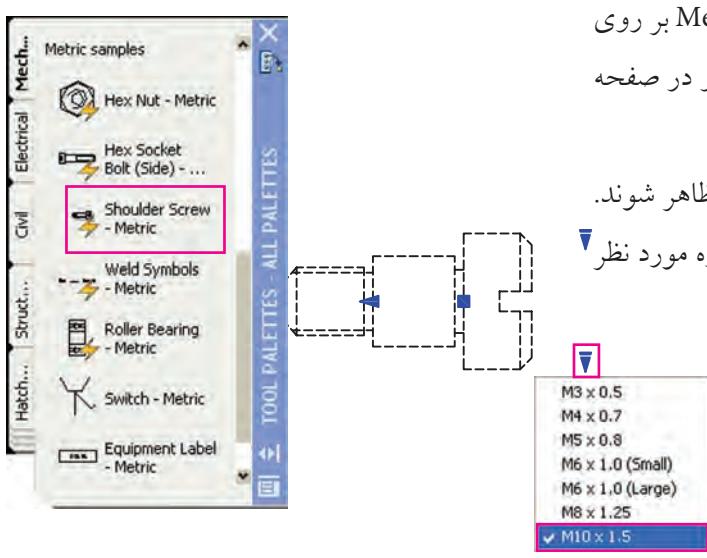
مراحل فراخوانی و درج بلوک‌های پیش‌ساخته از پنجره Tool Pallet

- از منوی tools، گزینه Palettes و سپس زیر گزینه Tool palettes را انتخاب می‌کنیم.

همان‌طور که در شکل مشاهده می‌کنید پنجره Tool palettes می‌شود^۱ ضمن این‌که با فرمان Tool palettes از طریق خط فرمان نیز می‌توان به این پنجره دست یافت. علاوه بر آن، نشانه standard در نوار ابزار در نیز مربوط به این فرمان است.

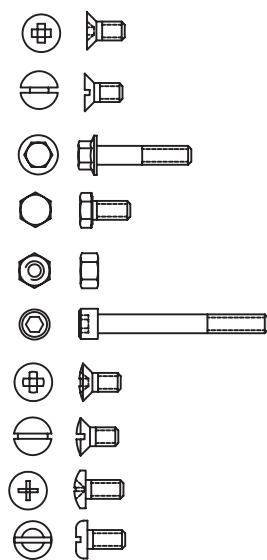
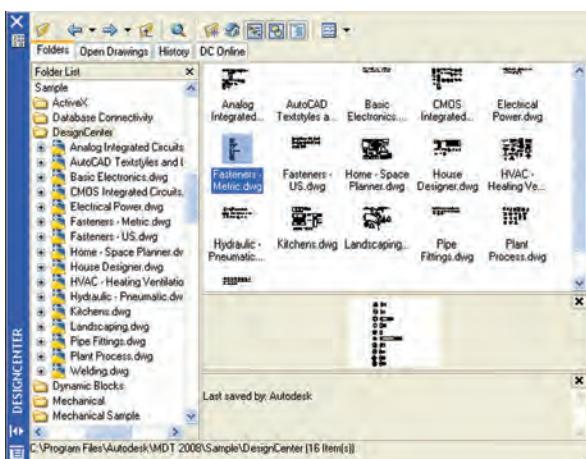
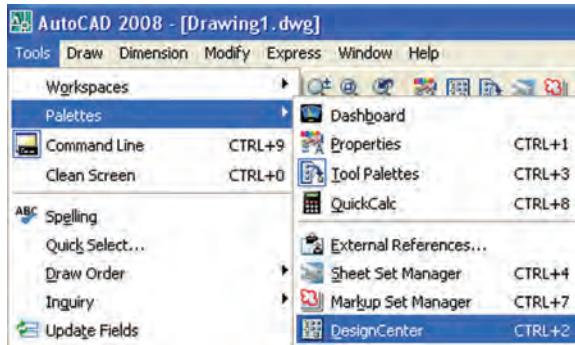
- در پنجره Tool palettes کلیک می‌کنیم (شکل رویه‌رو).

بلوک‌هایی که همانند بلوک‌های پنجره Tool palettes هستند و قابلیت تنظیم پارامتری دارند را بلوک‌های پویا می‌گویند.

- برای دستیابی به پنجره‌های Design center و Tool palettes کلیه‌های عددی قسمت تحریری صفحه کلید به همراه کلید ctrl کاربرد دارد.

مراحل فراخوانی و درج بلوک‌های پیش‌ساخته از پنجره Design center

- از منوی tools، گزینه palettes و سپس زیر گزینه Design center را انتخاب می‌کنیم.

پنجره Design center به کمک کلیدهای

نیز فعال می‌شود. ضمن این‌که با فرمان

dcenter از طریق خط فرمان نیز می‌توان به این

پنجره دست یافت. علاوه بر آن، نشانه نیز

مربوط به این پنجره است.

- در پنجره DESIGN CENTER مطابق شکل رو به رو برروی Fasteners Metric.dwg درگ و در صفحه ترسیمی در نقطه‌ای کلیک می‌کنیم.

- در پاسخ به پیغام‌های ظاهر شده همانند اجرای فرمان insert مقیاس و زاویه چرخش بلوک‌ها را تنظیم می‌کنیم.

- به کمک فرمان Explode بلوک‌ها را تجزیه می‌کنیم تا هر بلوکی به صورت مجزا قابل استفاده شود.

- هر بلوک را به محل مربوطه می‌بریم و آن را درج می‌کنیم.

بلوک‌های پنجره Design center پویا نیستند.

اما با فرمان‌های ویرایشی قابل ویرایش‌اند.

ارزشیابی پایانی

◀ نظری (زمان ۶۰ دقیقه)

۱. عملکرد و کاربرد هر یک از فرمان‌های Insert Block و Wblock زیر را بنویسید.
۲. مراحل فراخوانی و درج بلوک‌های پیش‌ساخته پنجره Tool Pallets را بنویسید.
۳. مراحل فراخوانی و درج بلوک‌های پیش‌ساخته پنجره Design Center را بنویسید.
۴. برای تجزیه بلوک در هنگام فراخوانی گزینه ..... کاربرد دارد.
۵. بلوکی که با فرمان Block ساخته می‌شود فقط در فایل جاری قابل دستیابی است.

نادرست درست

۶. Window block مخفف Wblock است.

نادرست درست

۷. در پنجره Block Definition (مطابق شکل زیر) کدام گزینه برای تعیین نقطه درج بلوک کاربرد دارد.

ب) Pick point (الف)

د) Select objects (ج)

۸. در پنجره Block Definition (مطابق شکل رو به رو) کدام گزینه اگر فعال باشد شیء انتخابی به بلوک تبدیل نمی‌شود و به همان حالت اولیه باقی می‌ماند.

ب) Convert to block (الف)

د) Delete (ج)

۹. در پنجره Block Definition (شکل رو به رو) عملکرد گزینه Scale uniformly چیست؟

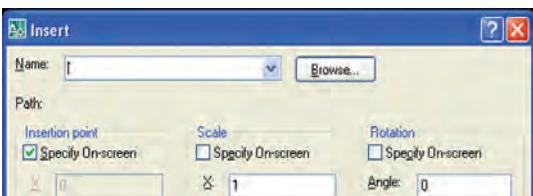
(الف) یکسان شدن مقیاس بلوک

ب) متغیر شدن مقیاس بلوک (د) ارتباط بلوک با صفحات وب (ج) تجزیه شدن بلوک

۱۰. در پنجره Insert (شکل زیر) کدام گزینه برای فراخوانی بلوک‌های پیش‌ساخته و فایل‌های دیگر کاربرد دارد.

unit Factor Browse (ب) Specify on-screen (الف)

۱۱. در پنجره Insert (شکل رو به رو) کاربرد گزینه Angle چیست؟

(الف) تعیین زاویه ترسیم بلوک (ب) تعیین زاویه درج بلوک

(ج) تعیین زاویه تجزیه بلوک (د) تعیین زاویه مقیاس بلوک

۱۲. فرمان Wblock از کدام طریق قابل اجراست؟

- (الف) خط فرمان   (ب) منوها   (ج) نوار ابزار   (د) همه موارد

۱۳. در پنجره Tool pallet ، بلوک‌های مربوط به نقشه‌کشی صنعتی در کدام سربرگ وجود دارد؟

- (الف) Model   (ب) Annotation   (ج) Mechanical   (د) Blocks

۱۴. پنجره شکل رو به رو مربوط به چه فرمانی است؟

- (الف) Block   (ب) WBlock

- (الف) Insert   (ب) Attribute Definition

۱۵. برای فعال کردن پنجره Design Center کدام کلیدهای ترکیبی کاربرد دارد؟

- (الف) Ctrl+1   (ب) Ctrl+2

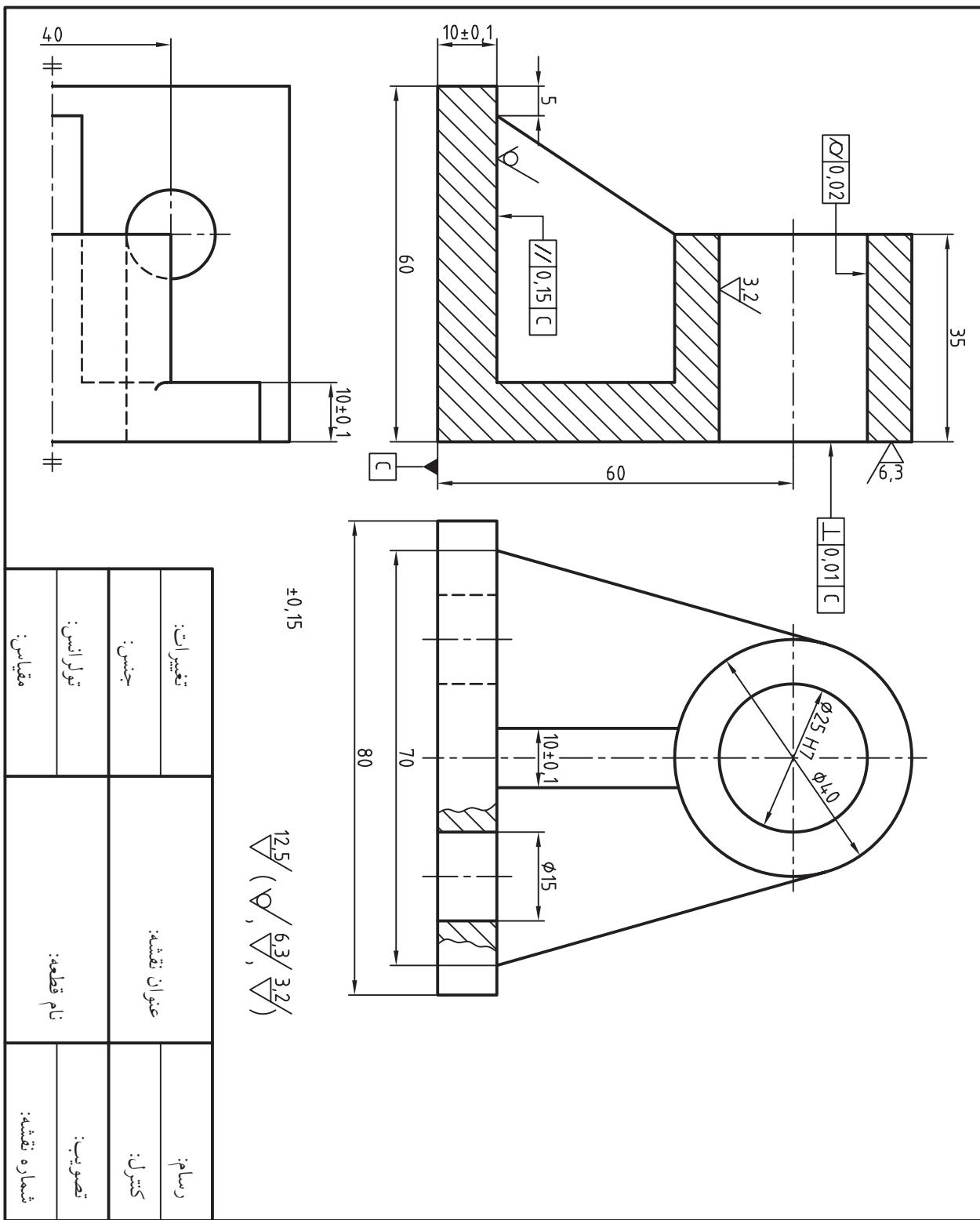
- (الف) Ctrl+3   (ب) Ctrl+4

◀ عملی (زمان ۱۸۰ دقیقه)

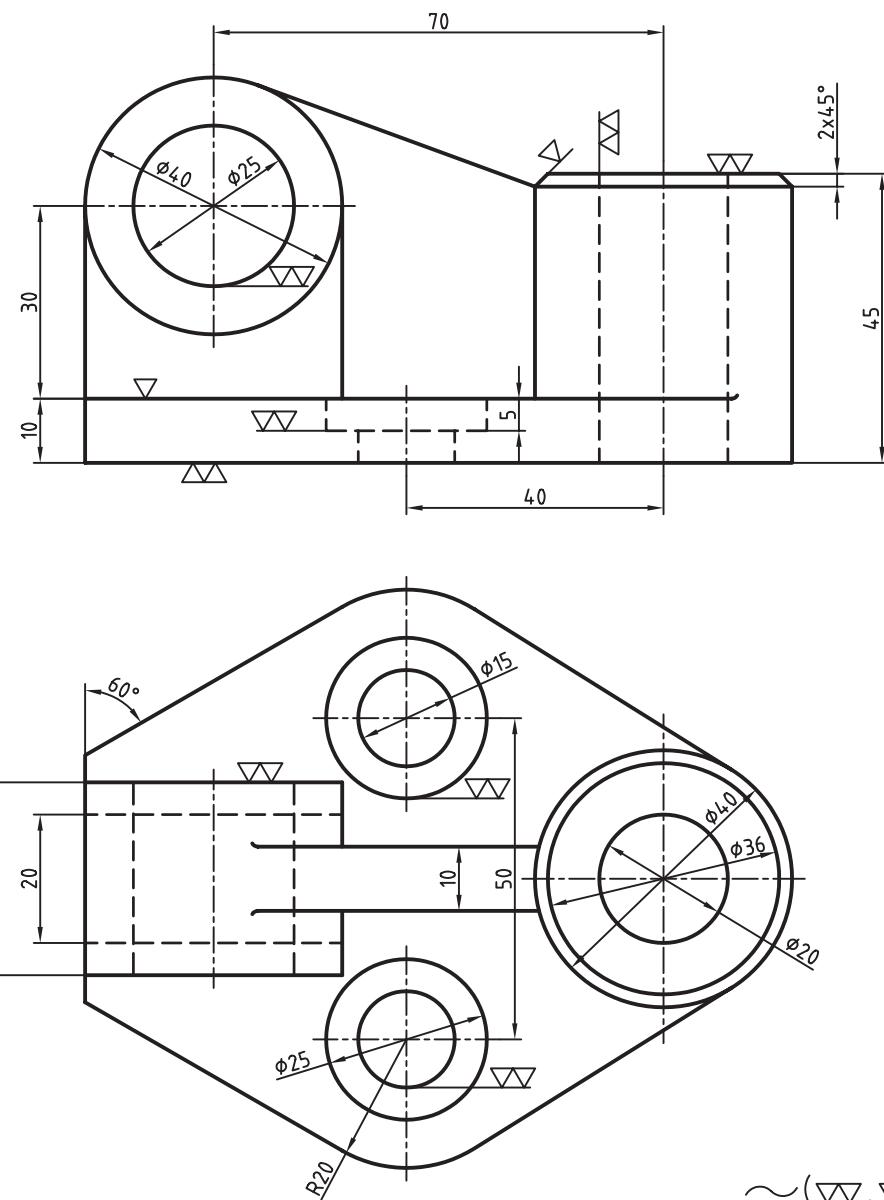
۱. نقشه زیر را در لایه‌های لازم بر روی کاغذ A4 ترسیم و اندازه‌گذاری کنید.

راهنمایی: برای مرز برش موضعی از فرمان Spline استفاده کنید.

۲. نقشه زیر را در یک کاغذ A4 ترسیم و اندازه‌گذاری کنید. سپس علاوه‌کیفیت سطح را روی آن درج کنید.

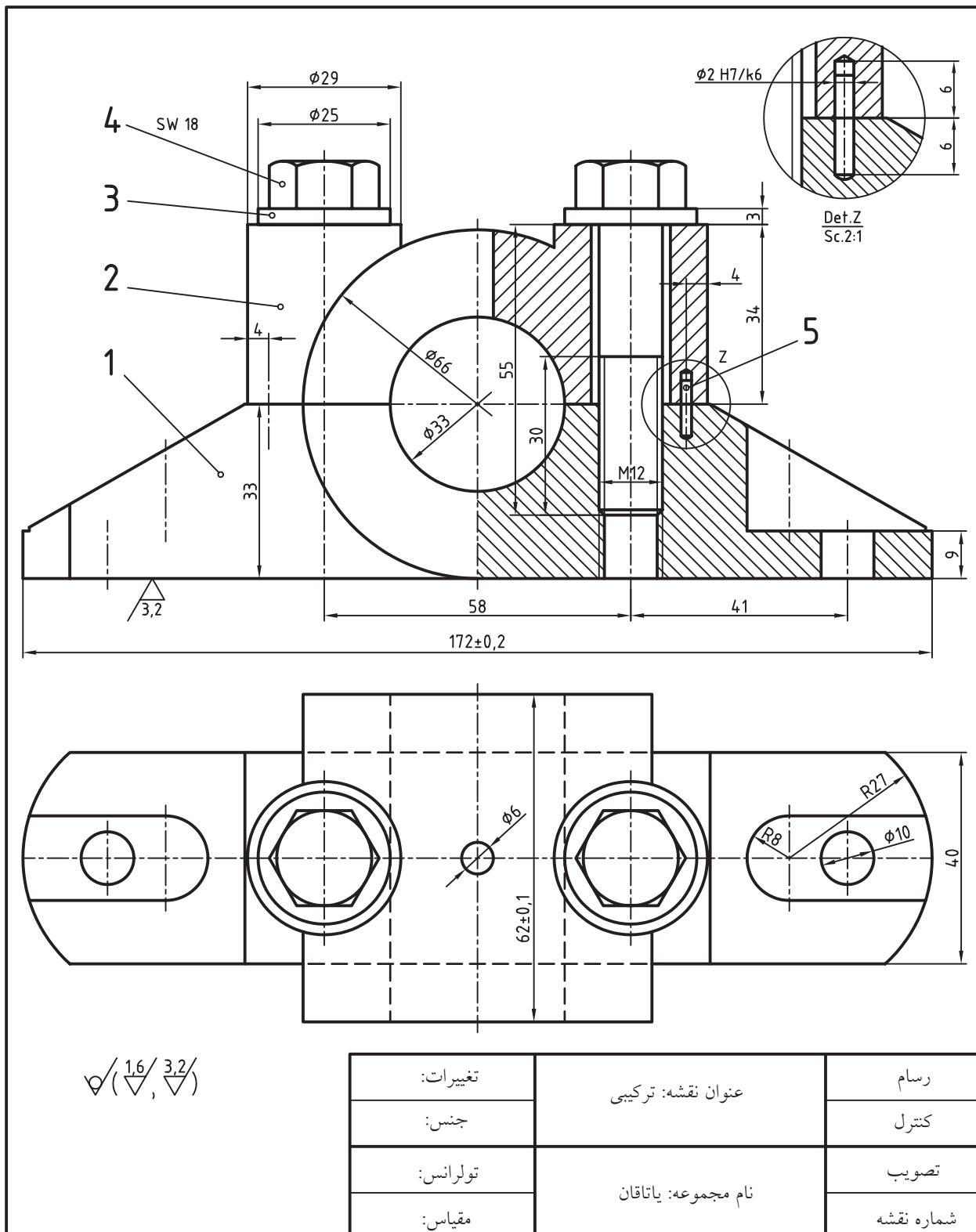
توجه: اطلاعات جداول مربوطه کاملاً تکمیل شود.

رسم:	عنوان نقشه: کترل:	تغییرات:
تصویب:		جنس:
شماره نقشه: نام قطعه:	تولرانس: مقیاس:	تولرانس: مقیاس:

۳. نقشه ترکیبی زیر و نقشه جداگانه را به همراه کلیه ضمایم و جدول فهرست قطعات در کاغذ A2 ترسیم کنید.

راهنمایی: برای پیچ‌ها از بلوک‌های آماده پنجره‌ی Tool pallets Design center یا استفاده کنید.

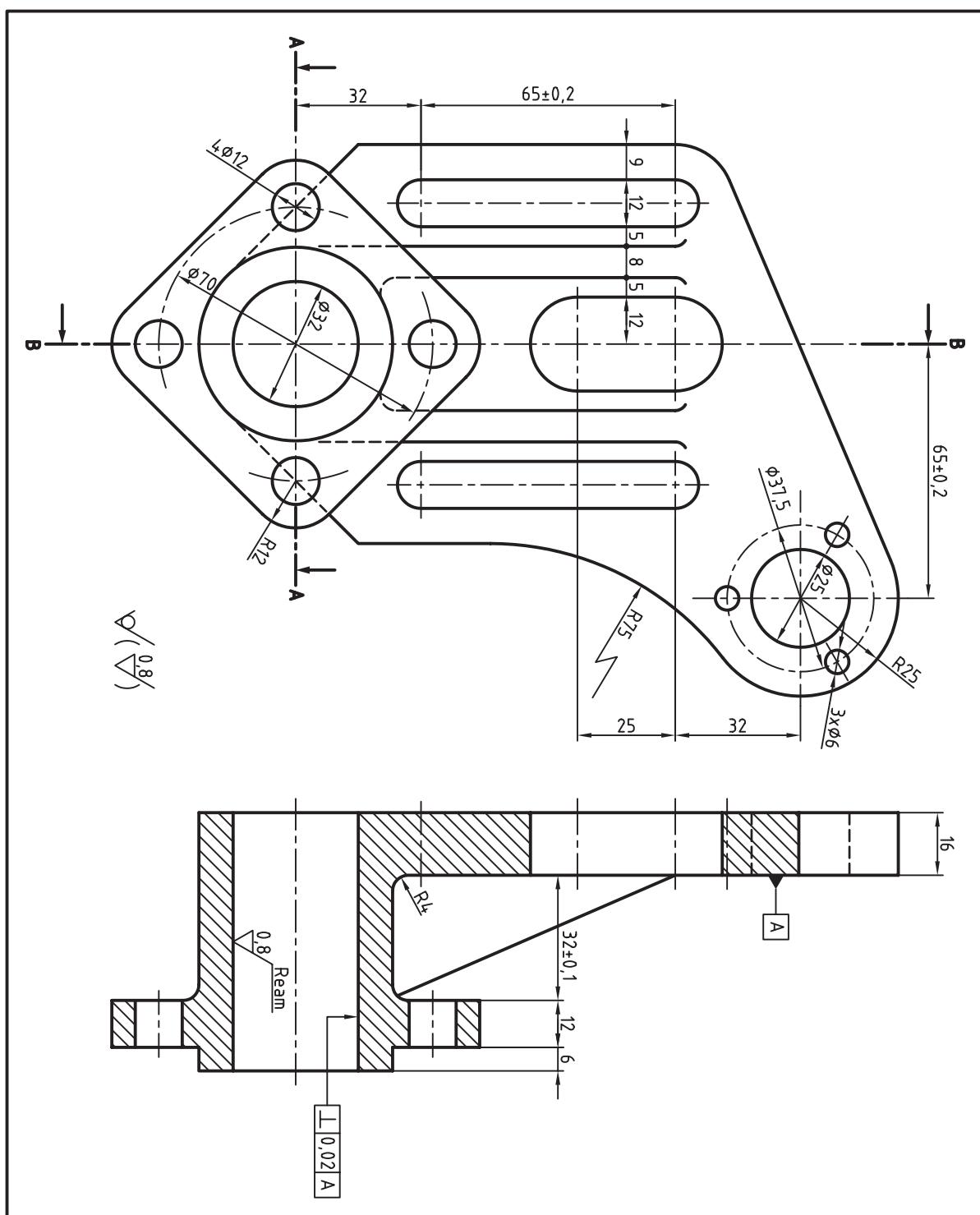
۴. برای نقشه زیر مطلوب است؛

الف) طراحی برگه A₃ به همراه کادر و جدول مشخصات و ایجاد و تنظیم لایه‌های لازم.

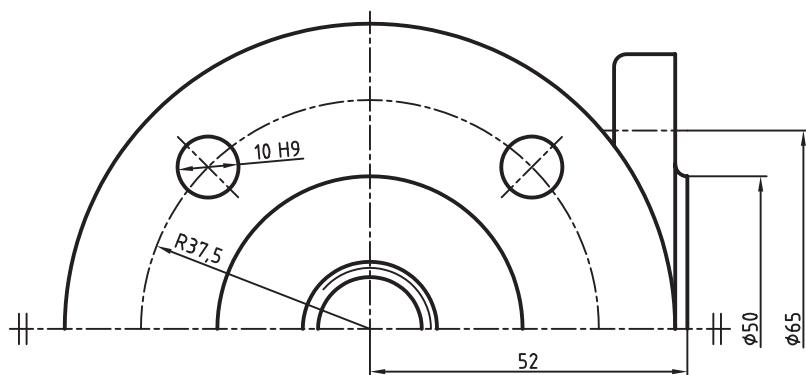
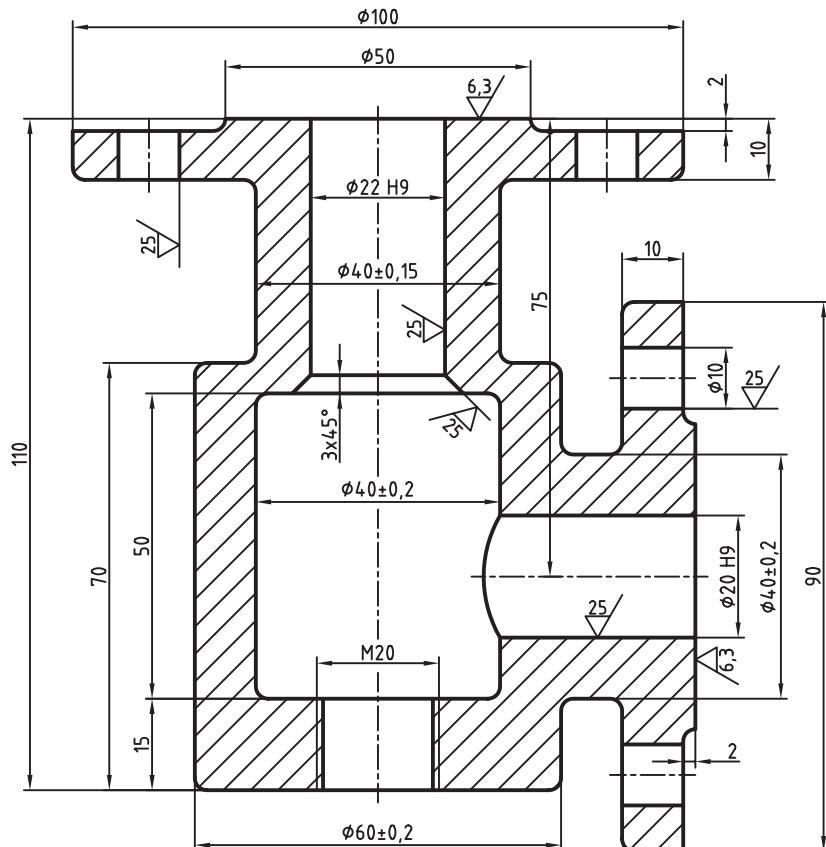
ج) ترسیم نمای سر در برش A-A

ب) ترسیم دو نمای موجود

د) اندازه‌گذاری، تولرانس‌گذاری و درج علائم کیفیت سطح

۵. نقشه زیر را در کاغذ A4 ترسیم، اندازه‌گذاری و علائم کیفیت سطح را بر روی آن درج کنید.

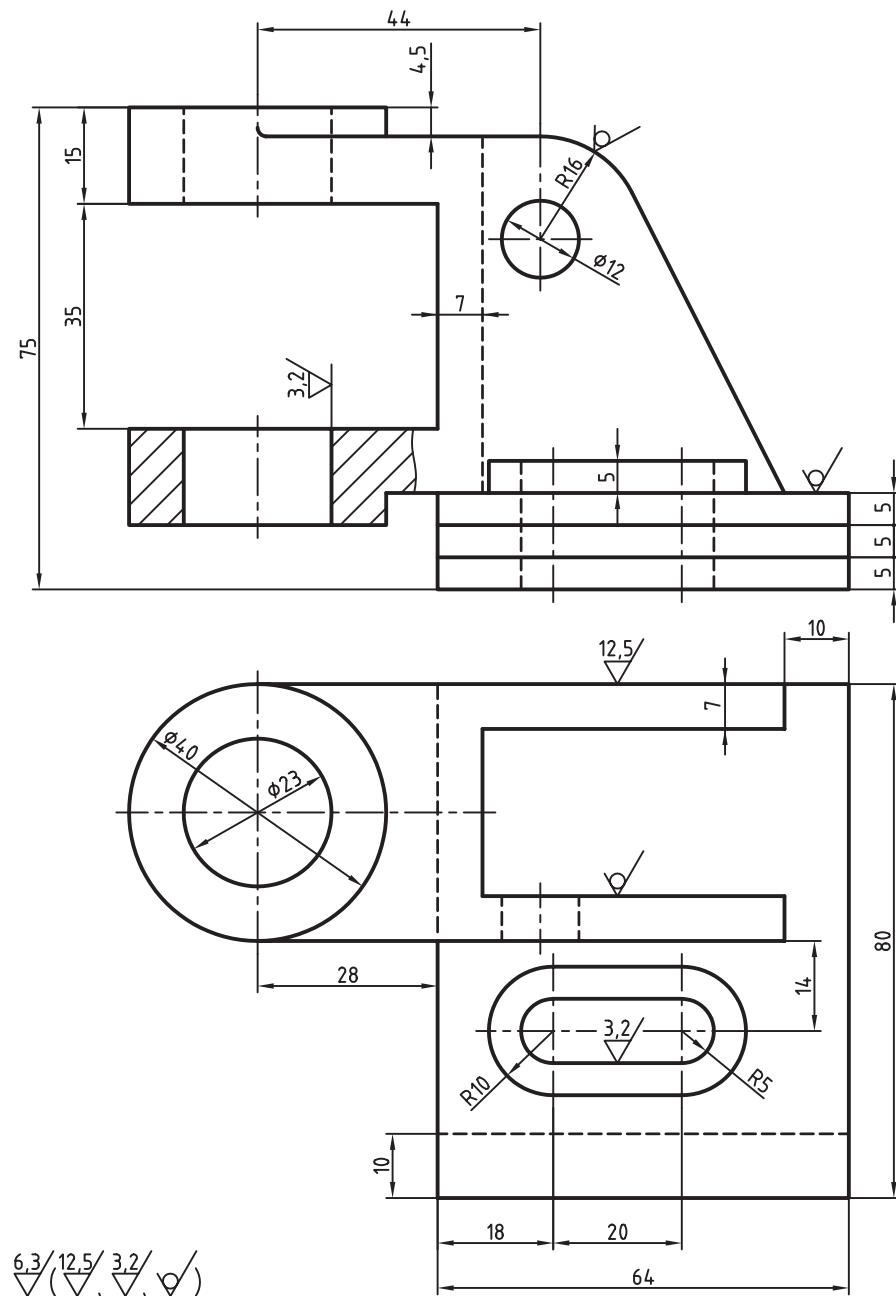

$\checkmark(25, 6,3)$

Fillets=R2,5

تغییرات:	عنوان نقشه: ساخت نام قطعه:	رسم
جنس:		کترل
تولرانس:		تصویب
مقیاس:		شماره نقشه

۶. نقشه زیر را ترسیم، اندازه‌گذاری و علائم کیفیت سطح را نیز بر روی آن درج کنید.

تغييرات:	عنوان نقشه:	رسم
جنس:		کترل
تولرانس:	نام قطعه:	تصویب
مقیاس:		شماره نقشه

توانایی استعلام اطلاعات و محاسبات اشیاء

(Calculation Inquiry)

◀ پس از آموزش این توانایی، از فرآگیر انتظار می‌رود:

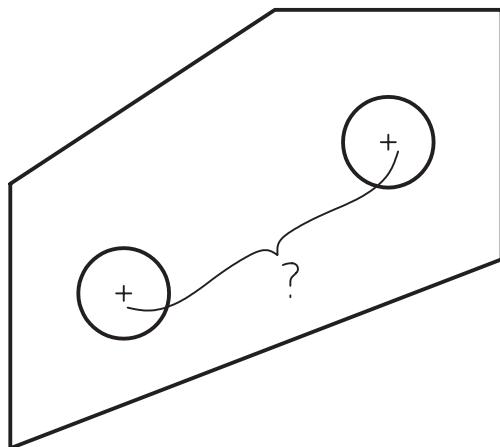
- فرمان‌های استعلام اطلاعات را نام ببرد.
- به کمک فرمان Distance فاصله بین دو نقطه را نمایش دهد.
- به کمک فرمان Area محیط و مساحت اشیاء را نمایش دهد.
- به کمک فرمان list اطلاعات اشیاء را دریافت و نمایش دهد.
- به کمک فرمان ID Point مختصات ترسیم‌ها را نمایش دهد.
- به کمک فرمان Time زمان صرف شده برای ترسیم‌ها را مشخص کند.
- از ماشین‌حساب اتوکد در نقشه‌کشی استفاده کند.

مدت زمان آموزش			
نظری	عملی	جمع	
۱	۳	۴	

پیش آزمون

۱. در شکل زیر فاصله مستقیم میان دایره‌ها چگونه اندازه‌گیری می‌شود (بدون اندازه‌گذاری).

۲. محیط و مساحت شکل‌های هندسی در اتوکد چگونه به دست می‌آید؟

۳. چگونه می‌توان فرمان و عملیات به کار رفته در یک نقشه در اتوکد را شناسایی کرد؟

۴. زمان صرف شده برای ترسیم و ویرایش یک نقشه را چگونه می‌توان اندازه‌گیری کرد؟

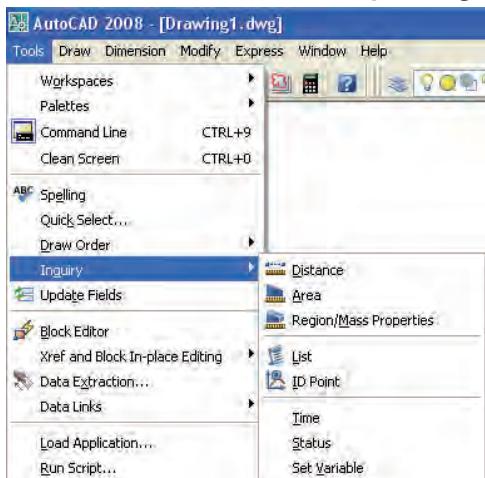
۵. عملیات حسابی نظیر چهار عمل اصلی در اتوکد چگونه انجام می‌شود؟

۶. ماشین حساب اتوکد چه امکاناتی دارد و چگونه کار می‌کند؟

استعلام اطلاعات (INQUIRY)

در اتوکد فرمان هایی برای دریافت اطلاعات و گزارش گیری از محتویات فایل ترسیمی تدارک دیده شده که به Inquiry معروف است.

این فرمان ها از منوی Tools و شاخه Inquiry مطابق شکل روبرو قابل دستیابی اند.

همچنین Inquiry نوار ابزاری مطابق شکل زیر دارد.

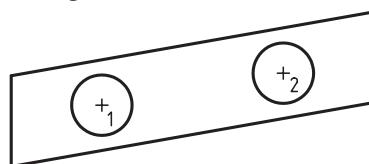

در ادامه به عملکرد و نحوه اجرای هر یک از فرمان های Inquiry می پردازیم.

فرمان Distance

این فرمان برای اندازه گیری فاصله و زاویه میان دو نقطه کاربرد دارد و به شیوه های رو به رو قابل ورود است.

مثال: می خواهیم فاصله میان مرکز دو دایره شکل زیر را اندازه بگیریم:

مراحل اجرای فرمان Distance

Command : dist ↵	۱. فرمان Distance را وارد می کنیم.
Specify First point:	۲. نقطه اول را تعیین می کنیم. (۱)
Specify Second point:	۳. نقطه دوم را تعیین می کنیم. (۲)

نتیجه در خط فرمان چنین است.

Distance= 30.000 , Angle in xy plane= 10, Angle from xy plane= 0

Deltax= 29.5442 , Deltay= 5.2094 , Deltaz= 0.0000

فاصله میان دو نقطه برابر 30° واحد، زاویه راستای دو نقطه در صفحه x و y (نسبت به محور x) 10° درجه، زاویه نسبت به صفحه های x و y صفر درجه، تغییرات x نقطه دوم نسبت به نقطه اول $29/5442$ واحد، تغییرات y نقطه دوم نسبت به نقطه اول $5/2094$ واحد، و تغییرات z صفر است.

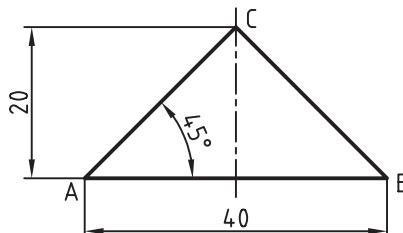

واحد محاسبات در این فرمان ها بر حسب واحد فایل انتخابی (کاغذ متریک یا اینچی) است.

فرمان Area

این فرمان برای محاسبه مساحت و محیط شکل‌ها کاربرد دارد که به شیوه‌های رو به رو قابل ورود است.

مثال: می‌خواهیم مساحت و محیط مثلث زیر را محاسبه کنیم.

مراحل اجرای فرمان Area

Command : Area ↵	۱. فرمان Area را وارد می‌کنیم.
Specify First Corner point: or[Object/Add/Subtract]:	۲. گوشه اول را انتخاب می‌کنیم.(A)
Specify next point or press Enter for total:	۳. گوشه بعدی(دوم) را انتخاب می‌کنیم. (B)
Specify next point or press Enter for total:	۴. گوشه سوم را انتخاب می‌کنیم. (C)
Specify next point or press Enter for total:	۵. ایتر می‌کنیم.

نتیجه: در خط فرمان به شرح زیر است.

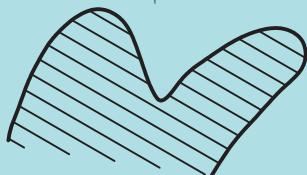
مساحت: 400.0000 , Perimeter= 96.5685

مساحت: 400 میلی متر مربع، محیط: $96/5685$ میلی متر.

[گزینه object]: به کمک این گزینه می‌توانیم اشیاء یکپارچه را یکباره انتخاب کنیم.

۱. در صورت انتخاب دایره به کمک گزینه object محیط با عبارت Circumference اعلام می‌شود.

۲. چنانچه شیء انتخابی یک شکل باز مطابق شکل رویه رو باشد توسط نرم افزار خطی فرضی از آخرین نقطه به اولین نقطه آن در نظر گرفته می‌شود و مساحت و محیط محاسبه می‌گردد.

[گزینه Add]: این گزینه برای افزودن دو یا چند سطح به هم و استعلام مجموع مساحت آن‌ها کاربرد دارد.

[گزینه Subtract]: این گزینه برای کم کردن سطح‌ها و استعلام باقی‌مانده مساحت آن‌ها کاربرد دارد.

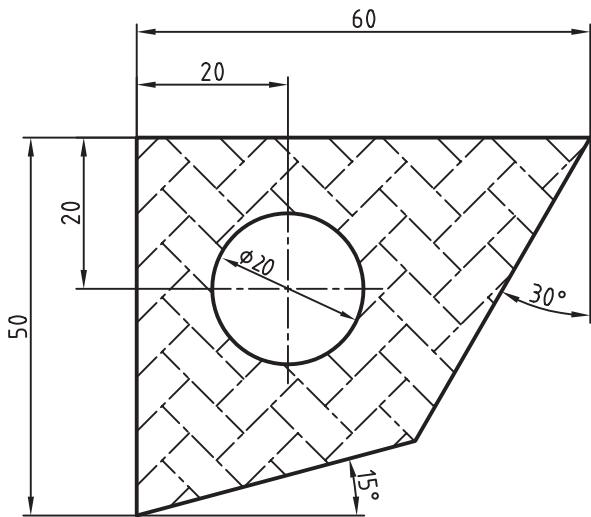
فرمان Massproperties برای محاسبه خواص جرمی ناحیه‌ها و مدل‌های سه بعدی توپر کاربرد دارد.

دستور کار

شکل رویه رو را رسم کنید، مساحت و محیط سطح هاشور

خورده را به دست آورید.

(زمان: ۱۰ دقیقه)

مراحل اجرا

- فایل ترسیمی مورد نیاز را به همراه لایه‌های مربوطه و کادر و جدول تهیه کنید.
- شکل را رسم کنید و درون آن را هاشور بزنید.
- فرمان Area را وارد کنید.

Command: Area ↵

۴. حرف O معرف گزینه object را وارد کنید.

Specify first corner point or

[Object/Add/Subtract] O ↵

۵. سطح هاشور را با کلیک بر روی خطوط آن انتخاب کنید.

Select objects:

مساحت و محیط در پیام زیر گزارش می‌شود.

Area : 1806.1339,

Primeter : 127.2060

۶. فایل خود را ذخیره کنید.

۷. نتیجه کار را برای ارزشیابی و تأیید به هنرآموز محترم ارائه کنید.

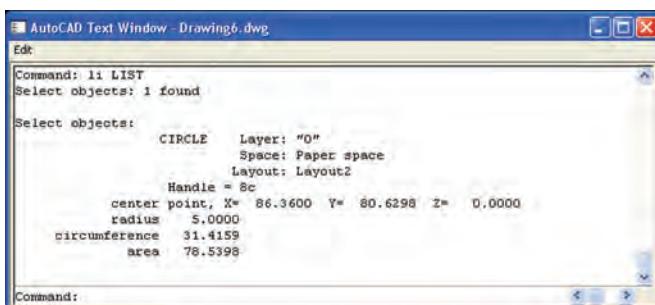
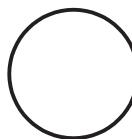
فرمان List

این فرمان برای دریافت اطلاعات اشیاء انتخابی اعم از نوع موضوع، لایه زیربنای شیء و وضعیت مختصات، y X و Z شیء نسبت به سیستم مختصات جاری کاربرد دارد.

شیوه‌های ورود این فرمان مطابق جدول رو به رو است.
مثال: اطلاعات مربوط به دایره‌ی رویه‌رو را استعلام می‌کنیم.

برای این منظور فرمان **list** را وارد و پس از انتخاب دایره ایتر می‌کنیم. نتیجه آن ارائه اطلاعات دایره در Text Window به شکل زیر است.

شیوه‌های ورود فرمان	
Inquiry Toolbar	
Tools Menu	Inquiry >list
Command line	list یا li

فرمان Status

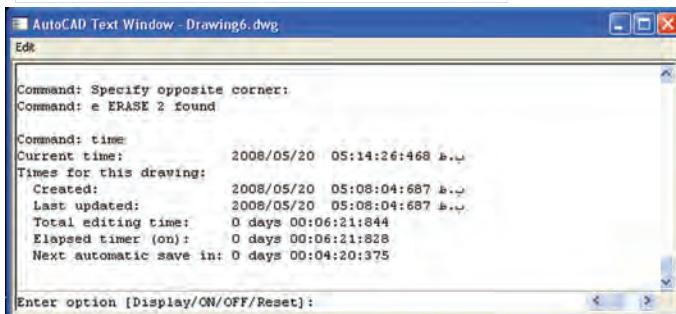
عملکرد این فرمان همانند فرمان **list** است، با این تفاوت که بدون درخواست انتخاب شیء یکباره تمامی اطلاعات فایل جاری را گزارش می‌کند.

فرمان ID Point

این فرمان برای نمایش مختصات یک نقطه انتخابی کاربرد دارد که نتیجه اجرای همانند فرمان **distance** در خط فرمان نمایش داده می‌شود.

شیوه‌های ورود فرمان	
Tools Menu	Inquiry > Time
Command line	Time

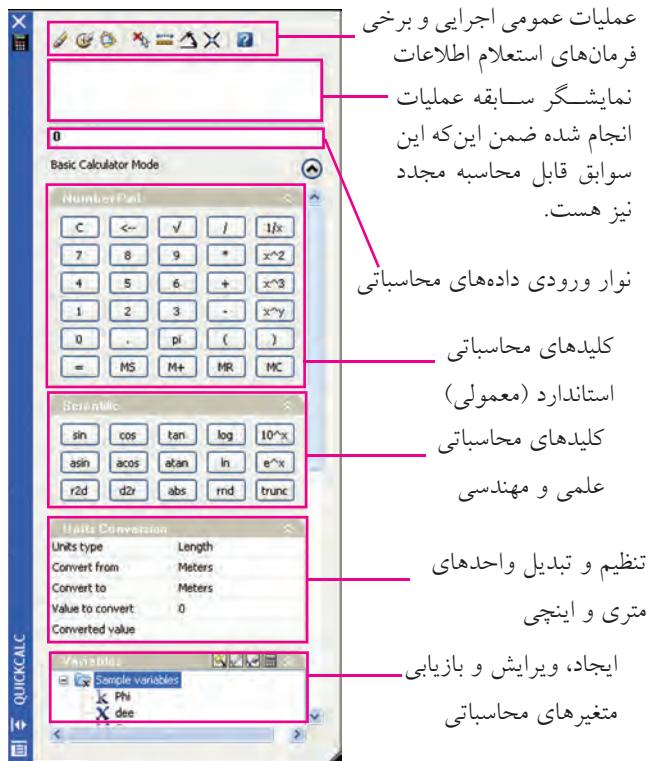
این فرمان زمان سنج اتوکد برای فایل ترسیمی جاری است که تاریخ و زمان جاری، زمان صرف شده برای ایجاد و ویرایش محتویات فایل جاری را به نمایش می‌گذارد.

شیوه‌های ورود این فرمان مطابق جدول رویه‌رو است. پس از ورود فرمان اطلاعات تاریخ و زمان (مطابق شکل رویه‌رو) در Text Window به نمایش در می‌آید.

فرمان Set variable برای تنظیم متغیرهای سیستمی اتوکد کاربرد دارد.

کاربرد ماشین حساب (Calculator)

در اتوکد دو نوع ماشین حساب سریع و معمولی وجود دارد. ماشین حساب سریع که خود یک پالت محسوب می‌شود و به شیوه‌های درج شده در جدول زیر فعل می‌شود.

شیوه‌های ورود فرمان

Standard Toolbar	
Tools Menu	Palettes>quickcalc
Command line	quickcalc یا qc
Quiccalc کلیک راست در صفحه ترسیمی و انتخاب	

این ماشین حساب در واقع یک ماشین حساب مهندسی است که در شکل رو به رو قسمت‌های مختلف آن معرفی شده است.

1. در زبان انگلیسی کاراکتر * (ستاره) به جای علامت × (ضربدر)، / (ممیز) به جای خط کسری در تقسیم کاربرد دارد.
2. از پرانتز برای تقدم محاسبات استفاده می‌شود.

نوع دیگر، ماشین حساب خط فرمان است که با تایپ cal در خط فرمان فعل می‌شود و عبارت Expression آماده عملیات محاسبه می‌شود؛

Command:Cal

>>Expression : 3*27/2

40.5

مثال: فرمان cal را وارد می‌کنیم.

عملیات مورد نظر را تایپ و ایتر می‌کنیم.

نتیجه نیز در خط فرمان به شکل مقابل اعلام می‌شود.

ارزشیابی پایانی

◀ نظری

۱. فرمان‌های استعلام اطلاعات را نام ببرید.
۲. مفهوم هر یک از پیام‌های زیر را در رو به روی آنها بنویسید.

Command : Area ↵

Specify First Corner point

or[object / Add / Subtract:

Specify next point or press Enter for totals:

۳. عملکرد و کاربرد فرمان list را بنویسید.

۴. عملکرد و کاربرد فرمان time را بنویسید.

۵. فرمان ..... برای نمایش مختصات یک نقطه انتخابی کاربرد دارد؟

۶. معادل لاتین واژه ماشین حساب ..... است.

۷. در فرمان Distance ، فاصله میان دو نقطه علاوه بر اندازه‌گیری ، اندازه‌گذاری نیز می‌شود.

درست نادرست

۸. با فرمان Area محیط اشیاء نیز به دست می‌آید.

درست نادرست

۹. در کدام فرمان مختصات اشیاء گزارش نمی‌شود؟

time (د) list (ج) ID point (ب) Distance (الف)

۱۰. کدام گزینه از فرمان Area برای کم کردن مساحت‌ها به کار می‌رود؟

(د) همه موارد subtract (ج) add (ب) object (الف)

۱۱. فرمان Status در اجرا مانند کدام فرمان عمل می‌کند؟

Area (د) Distance (ج) time (ب) list (الف)

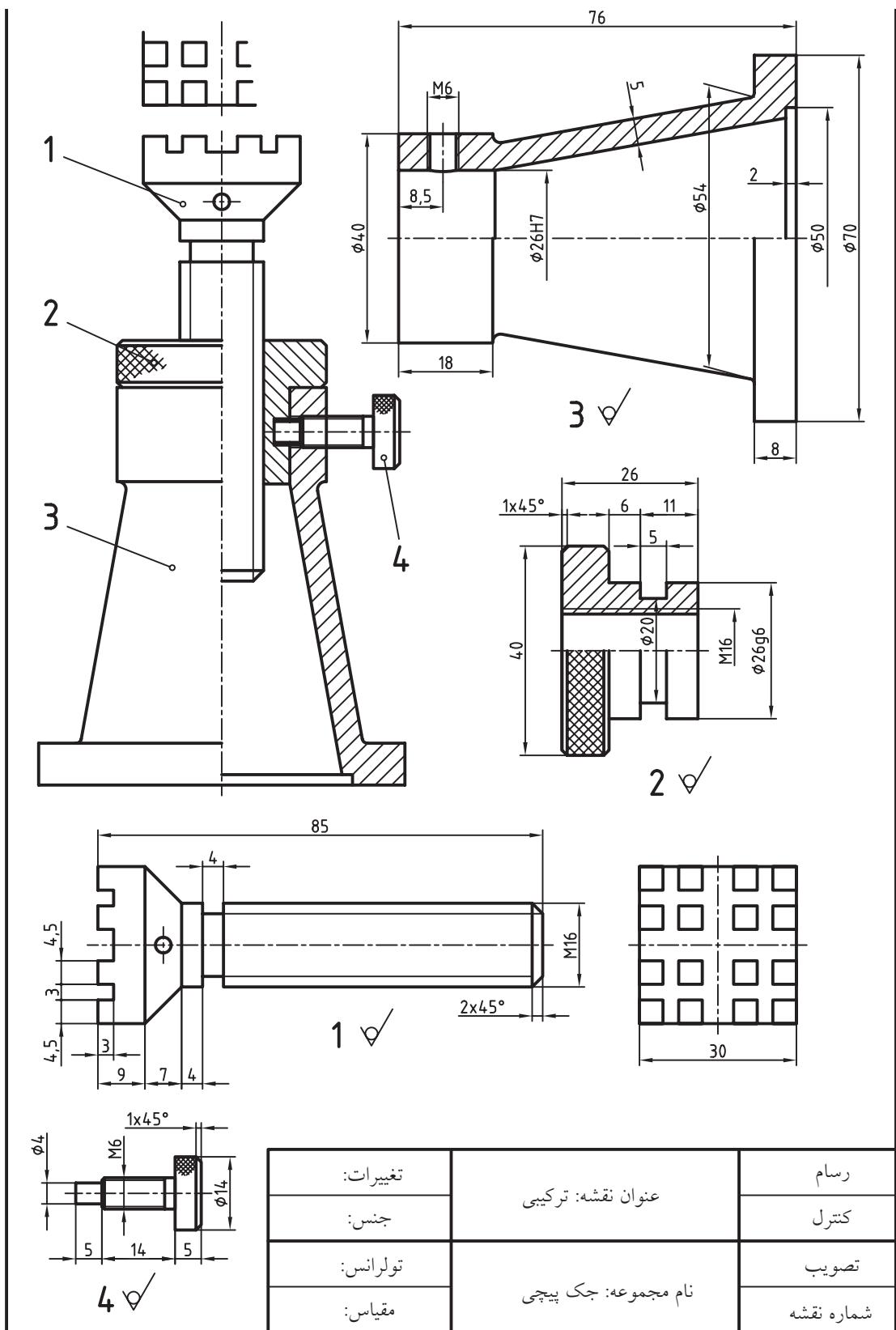
۱۲. اگر Cal را در خط فرمان وارد کنیم کدام عبارت ظاهر می‌شود؟

Area (د) Callname (ج) Expression (ب) Calculator (الف)

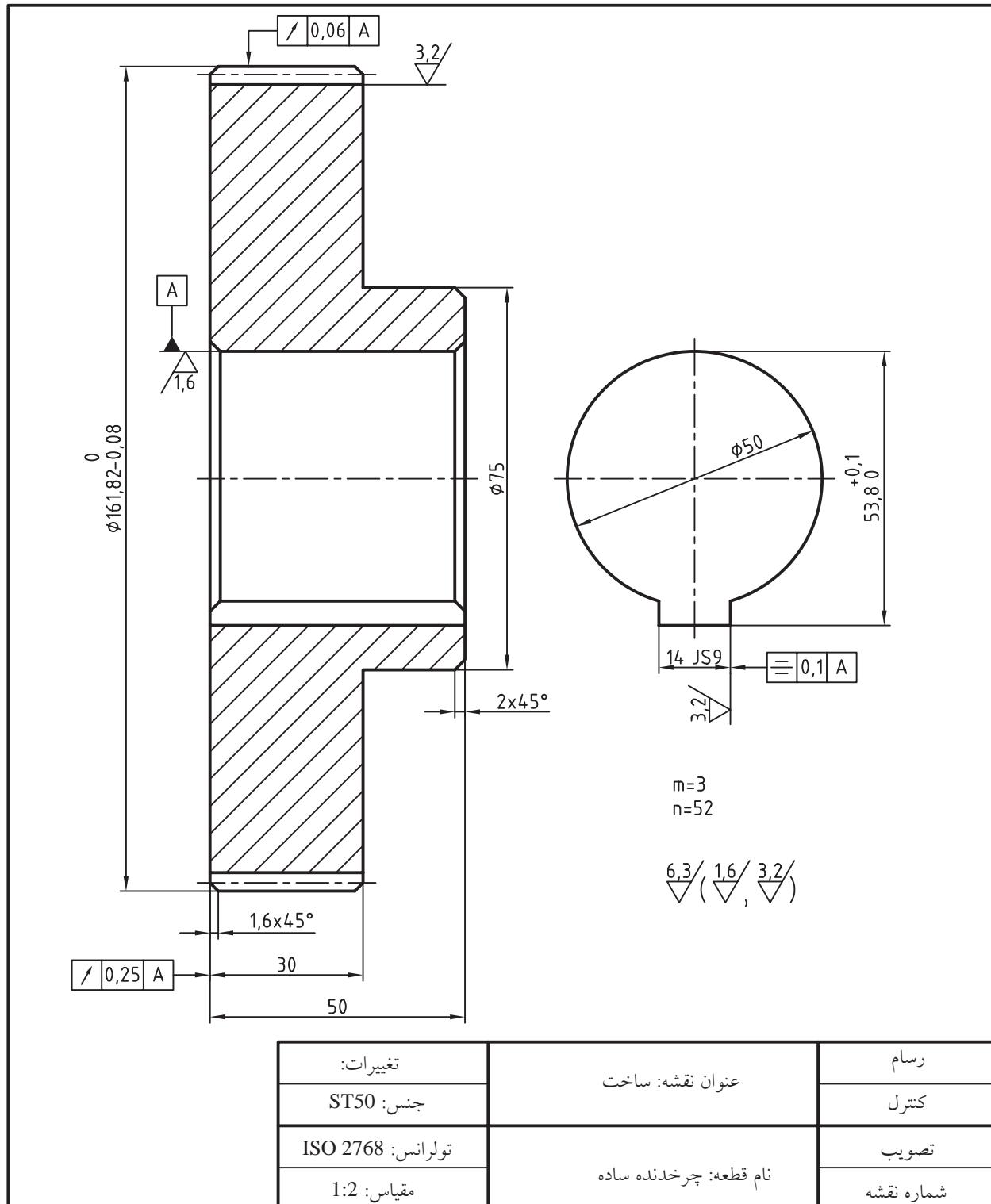
۱۳. در زبان انگلیسی به جای علامت × از چه کاراکتری استفاده می‌شود؟

* (د) \$ (ج) & (ب) # (الف)

۱. نقشه ترکیبی و قطعات زیر را به همراه کلیه ضمایم و جدول فهرست قطعات در کاغذ A3 ترسیم کنید.

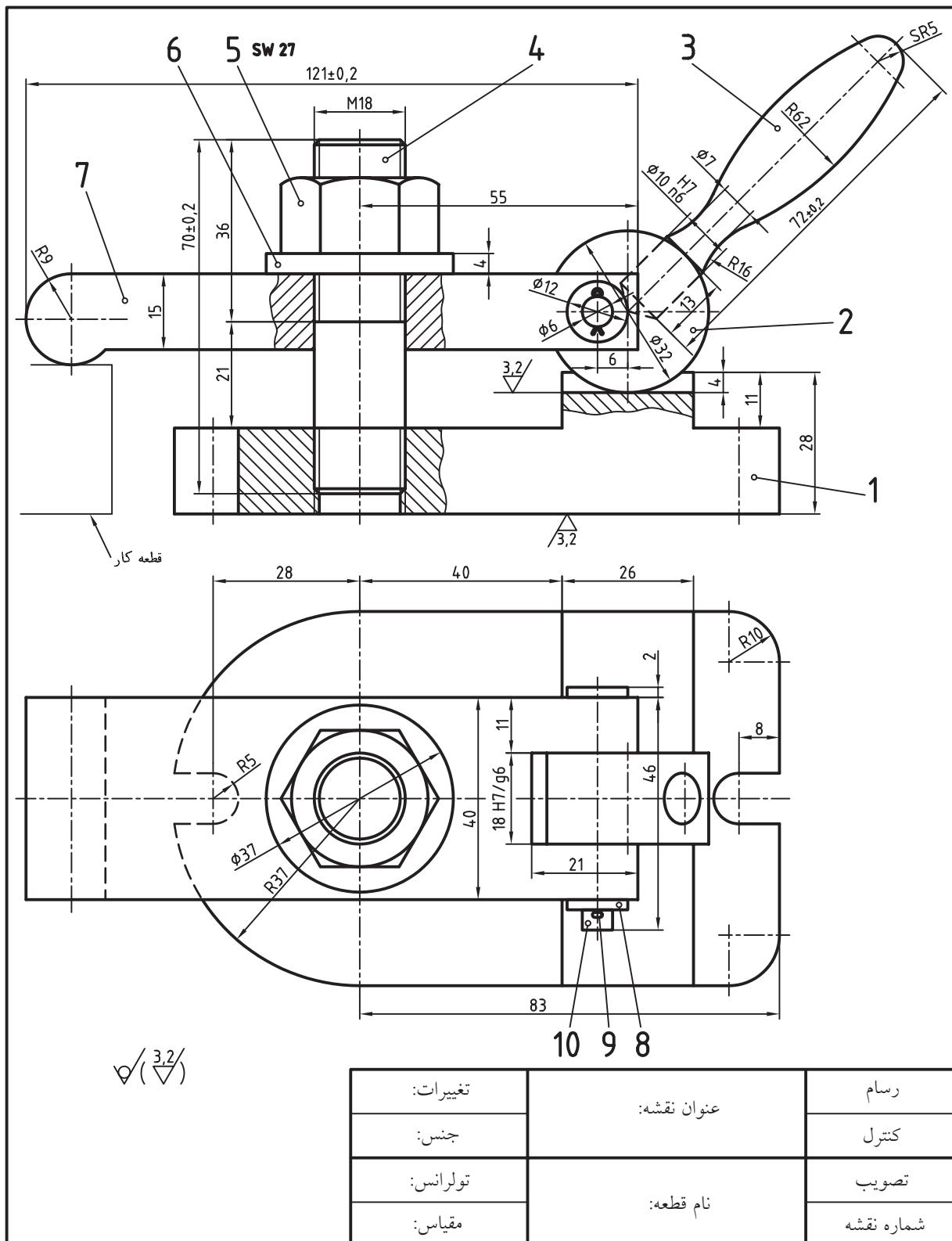

۲. در زیر نقشه یک چرخ‌دنده ساده ارائه شده است، برخی از اندازه‌ها که داده نشده برای ساخت چرخ‌دنده ضروری نیست ولی برای ترسیم نقشه آن نیاز است لذا با استفاده از ماشین حساب اتوکد آن‌ها را محاسبه کرده و سپس نقشه موجود به همراه کلیه ضمایم را در کاغذ A4 ترسیم کنید.

۳. نقشه ترکیبی زیر و نقشه قطعات به همراه کلیه ضمایم و شماره و جدول فهرست قطعات در کاغذ A2 ترسیم کنید.

راهنمایی: برای نقشه مهره از بلوک‌های آماده پنجره‌ی Tool Pallet یا Design Center استفاده کنید.

توانایی ایجاد نقطه و تقسیم‌بندی اشیاء به کمک

فرمان‌های Measure و Divide Point

پس از آموزش این توانایی، از فرآگیر انتظار می‌رود:

- کاربرد نقطه در نقشه‌کشی را بیان کند.
- فرمان‌های ایجاد نقطه را نام برد و کاربرد هر یک را بنویسید.
- عملکرد و کاربرد فرمان Point style را توضیح دهد.
- فرمان Point style را اجرا و جزئیات پنجره آن را معرفی کند.
- به کمک پنجره Point style شکل نقطه را تغییر دهد.
- به کمک فرمان Multiple point نقطه ایجاد کند.
- مفهوم و کاربرد فرمان Divide را توضیح دهد.
- به کمک فرمان Divide اشیاء را تقسیم‌بندی کند.
- مفهوم و کاربرد فرمان Measure را توضیح دهد.
- به کمک فرمان Measure اشیاء را تقسیم‌بندی کند.

مدت زمان آموزش

نظری	عملی	جمع
۱	۳	۴

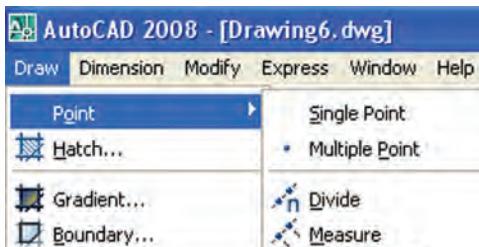

پیش آزمون

۱. مفهوم و کاربرد نقطه در نقشه‌کشی چیست؟
۲. نقطه در اتوکد با چه فرمانی ایجاد می‌شود؟
۳. تقسیم بندی اشیائی نظیر خط و دایره در نقشه‌کشی به چه منظوری انجام می‌شود.
۴. در اتوکد تقسیم‌بندی اشیاء چگونه انجام می‌شود؟
۵. برای ترسیم گسترش حجم‌های توانالی در اتوکد چه راه حلی پیشنهاد می‌کنید؟

ایجاد نقطه (Point)

ایجاد نقطه در نقشه‌کشی صنعتی اغلب برای نشانه‌گذاری کاربرد دارد.

در اتوکد ایجاد نقطه از طریق چهار فرمان مطابق شکل روبرو به منظورهای مختلف به شرح زیر انجام می‌شود.

Single point: برای ایجاد یک نقطه با یکبار اجرای این فرمان کاربرد دارد.

Multiple point: برای ایجاد چند نقطه با یکبار اجرای این فرمان کاربرد دارد.

Divide: برای تقسیم یک شیء به چند قسمت مساوی، براساس تعیین تعداد قسمت‌ها کاربرد دارد. در این عمل، نشانه‌های تقسیم با نقطه مشخص می‌شوند.

Measure: برای تقسیم یک شیء به چند قسمت، براساس تعیین طول قسمت‌ها، کاربرد دارد.

در اتوکد برای تعیین سبک نقطه فرمانی به نام **Point style** وجود دارد که به کمک آن می‌توان شکل و اندازه نقطه را تنظیم کرد. با توجه به این که شکل نقطه در حالت پیش‌فرض بسیار کوچک است و به آسانی قابل رویت نیست، ابتدا فرمان **Point style** را اجرا می‌کنیم.

شیوه‌های ورود فرمان

Format Menu	Point style
Command line	ddptype

اجرای فرمان Point style

این فرمان به شیوه‌های جدول روبرو قابل ورود است.

مراحل اجرای فرمان point style

Format > point style	۱. فرمان point style را وارد می‌کنیم.
	۲. در پنجره point style شکل مورد نظر را انتخاب می‌کنیم.
	۳. در قسمت Point size، اندازه نقطه را تعیین می‌کنیم.
	۴. بر روی دکمه OK کلیک می‌کنیم.

سایر گزینه‌های پنجره point style

[گزینه **Set size Relative to screen**]: با فعال بودن این گزینه، اندازه نقطه بر حسب درصد نسبت به صفحه نمایش تنظیم می‌شود. به نحوی که پس از zoom کردن یا اجرای فرمان **Regen** اندازه نقطه مجدداً تنظیم می‌شود.

[گزینه **Set size in Absolute units**]: با فعال کردن این گزینه اندازه نقطه به صورت واحد مطلق تنظیم می‌شود و اندازه آن نیز همیشه ثابت می‌ماند.

با تغییر سبک نقطه با فرمان point style، نقطه هایی که قبل ایجاد شده اند نیز با سبک جدید تطبیق می یابند.

شیوه های ورود فرمان

Draw Toolbar	
Draw Menu	Point > Multiple point

اجرای فرمان Multiple point

این فرمان به شیوه های جدول روبرو قابل ورود است.

مراحل اجرای فرمان Multiple point

Draw > Multiple point	۱. فرمان Multiple point را وارد می کنیم.
Current point Modes: PDMode=۳۵ PD size : . . . Specify a point:	۲. موقعیت یک نقطه را تعیین می کنیم.
Specify a point:	۳. موقعیت یک نقطه دیگر را تعیین می کنیم.
	۴. برای پایان اجرای فرمان کلید Esc را فشار می دهیم.

اجرای فرمان Single point نیز دقیقاً مانند اجرای فرمان Multiple Point است، با این تفاوت که تنها یک نقطه ایجاد می کند، یعنی پس از تعیین یک نقطه اجرای فرمان پایان می یابد. ورود فرمان Single point علاوه بر منوی Draw، از شیوه خط فرمان با تایپ point یا Po نیز امکان پذیر است.

شیوه های ورود فرمان

Draw Menu	Point > Divide
Command line	Divide یا Div

اجرای فرمان Divide

این فرمان برای تقسیم شیء به چند قسمت مساوی کاربرد دارد که به شیوه های مندرج در جدول وارد می شود.

برای اجرای فرمان Divide موضوعی مانند خط زیر رسم می کنیم.

A ————— B

مراحل اجرای فرمان Divide

Command : Divide یا div	۱. فرمان Divide را وارد می کنیم.
Select object to divide: 	۲. شیء مورد نظر را برای تقسیم انتخاب می کنیم. (مثال پاره خط AB را انتخاب می کنیم.)
Enter the number of segments or[Block]	۳. تعداد تقسیمات را وارد می کنیم. (مثال عدد 5)

[گزینه Block]: به کمک این گزینه می‌توان نام یک بلوک را وارد کرد تا از آن به جای نقطه در نشانه‌گذاری تقسیمات استفاده شود. اگر گزینه Block وارد شود پیام‌های زیر ظاهر می‌شود.

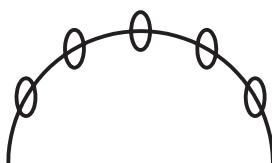
Enter name of Block to insert:

نام بلوک مورد نظر را وارد کنید.

Align block with object ? [Yes/No]

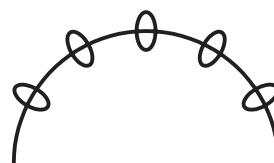
آیا بلوک‌ها با مرکز شیء هم راستا شوند؟

با وارد کردن Yes راستای بلوک با مرکز شیء هم راستا می‌شود و با No هم راستا نمی‌شود. به شکل زیر توجه کنید.

block not aligned

بلوک با مرکز شیء هم راستا نیست

block aligned

بلوک با مرکز شیء هم راستاست

اجرای فرمان Measure

این فرمان برای تقسیم شیء به چند قسمت، با تعیین طول تقسیمات، کاربرد دارد و به شیوه‌های داخل جدول رویه‌رو وارد می‌شود.

برای اجرای فرمان Measure موضوعی مانند خط زیر به طول

۴۵ رسم می‌کنیم.

مراحل اجرای فرمان Measure

Command : Measure يا me	۱. فرمان Measure را وارد می‌کنیم.
Select object to Measure: -----	۲. شیء مورد نظر را انتخاب می‌کنیم. (مثال پاره خط AB را انتخاب می‌کنیم).
Specify length of segment or[Block] -----	۳. طول هر قسمت را تعیین می‌کنیم. (مثال عدد 8 را وارد می‌کنیم).

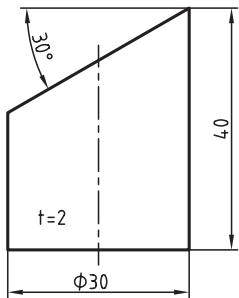
[گزینه Block]: به کمک این گزینه با ورود نام یک بلوک، از آن برای نشانه‌گذاری تقسیمات استفاده می‌شود.

تقسیم‌بندی شیء از سمتی شروع می‌شود که به محل کلیک موس هنگام انتخاب نزدیک‌تر باشد. گیره شیئی Node با نشانه osnap از مجموعه از نقاط ترسیم شده به منظور کمک ترسیم کاربرد دارد.

دستور کار

تصویر گسترش استوانه جدار نازک (توخالی) روبرو را ، با درپوش و کفپوش، در کاغذ A4 رسم کنید:
(زمان : ۳۰ دقیقه)

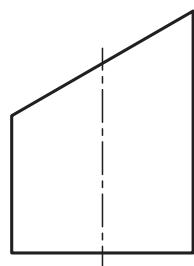
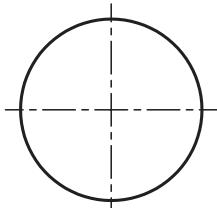

مراحل اجرا

۱. کاغذ A4 افقی توأم با کادر و جدول و لایه‌های لازم را تنظیم کنید.

راهنمایی: یک لایه به نام Aid به ضخامت 0.25 برای تقسیمات و خطوط کمکی و یک لایه به نام Dev به ضخامت خط 0.5 برای ترسیم گسترش ایجاد و تنظیم کنید.

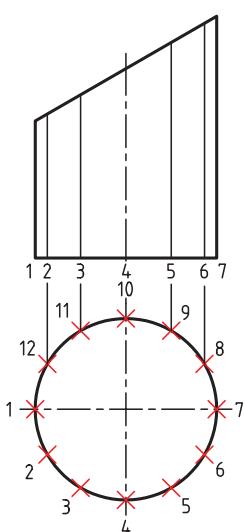
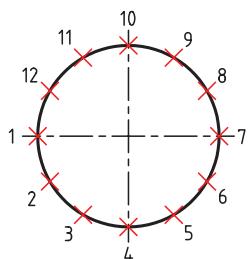
۲. نمای روبرو نمای سر استوانه را، مطابق شکل روبرو، در لایه‌های مربوطه رسم کنید.

۳. به کمک فرمان Divide دایره نمای سر را به ۱۲ قسمت مساوی تقسیم کنید.

راهنمایی: شکل نقطه را به کمک فرمان Point style به صورت × و اندازه ۲ واحد تنظیم کنید.

۴. به کمک فرمان‌های Text و Array تقسیمات را مطابق شکل شماره‌گذاری کنید.

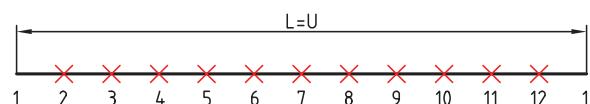
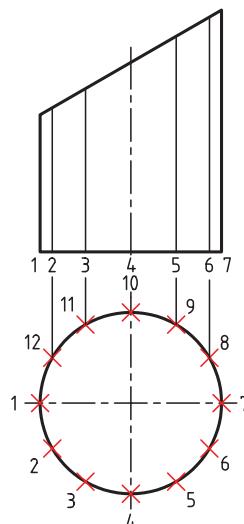

۵. به کمک فرمان خط و گیره‌های شیئی تقسیمات را مطابق شکل به نمای رو به روی استوانه منتقل کنید، سپس آنها را شماره‌گذاری کنید.

راهنمایی: ۱. گیره شیئی Node برای انتقال تقسیمات کاربرد دارد.
۲. برای جلوگیری از شلوغی نقشه از درج شماره‌های پشت نمای روبرو صرف نظر کنید.

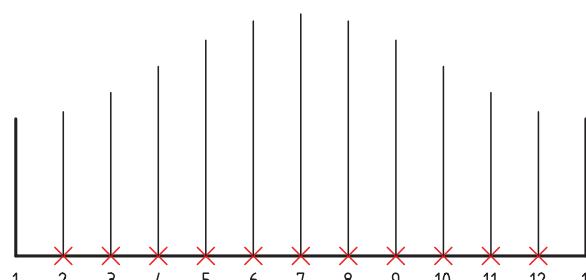
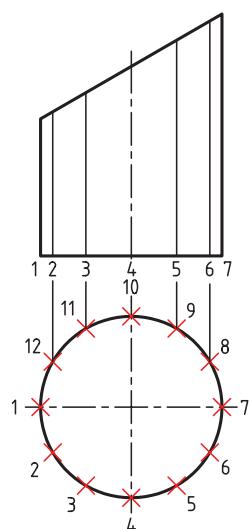
۶. خطی به طول محیط دایره (مطابق شکل زیر) رسم، تقسیم و شماره‌گذاری کنید.

راهنمایی: با استفاده از فرمان Area محیط دایره را محاسبه و در ترسیم طول خط گسترش به کار ببرید.

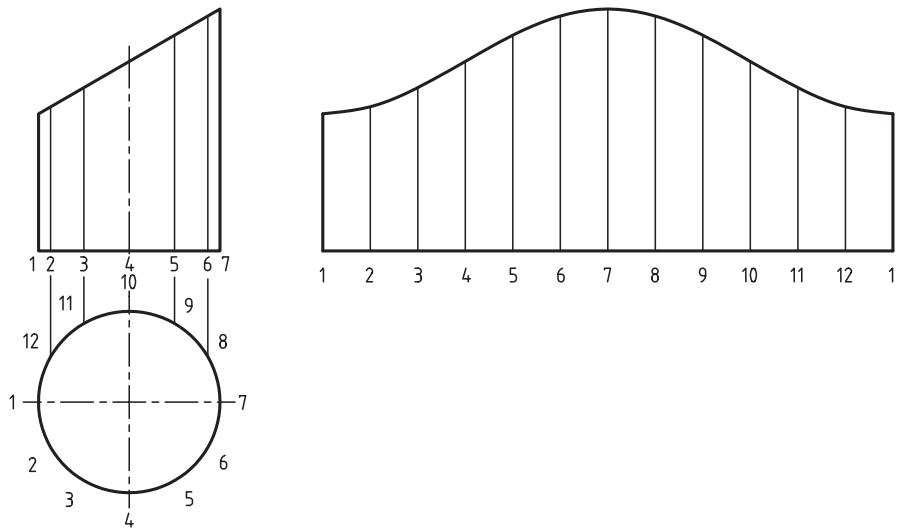

تذکر: از اندازه‌های تقریبی طول گسترش خودداری کنید. برای این منظور می‌توانید اندازه محیط محاسبه شده توسط فرمان Area در خط فرمان را copy (ctrl+c) کرده و سپس در هنگام اجرای فرمان Line به منظور ترسیم خط گسترش در پاسخ به пیغام specify next point در خط فرمان آن را (ctrl+v) کنید.

۷. به کمک فرمان Copy و گیره‌های شبیه یال‌های نمای رو به رو را مطابق شکل زیر به تصویر گسترش انتقال دهید.
راهنمایی: یال شماره ۴ را در نمای رو به رو مطابق شکل به لایه Aid تغییر دهید و اندازه آن را دقیق کنید.

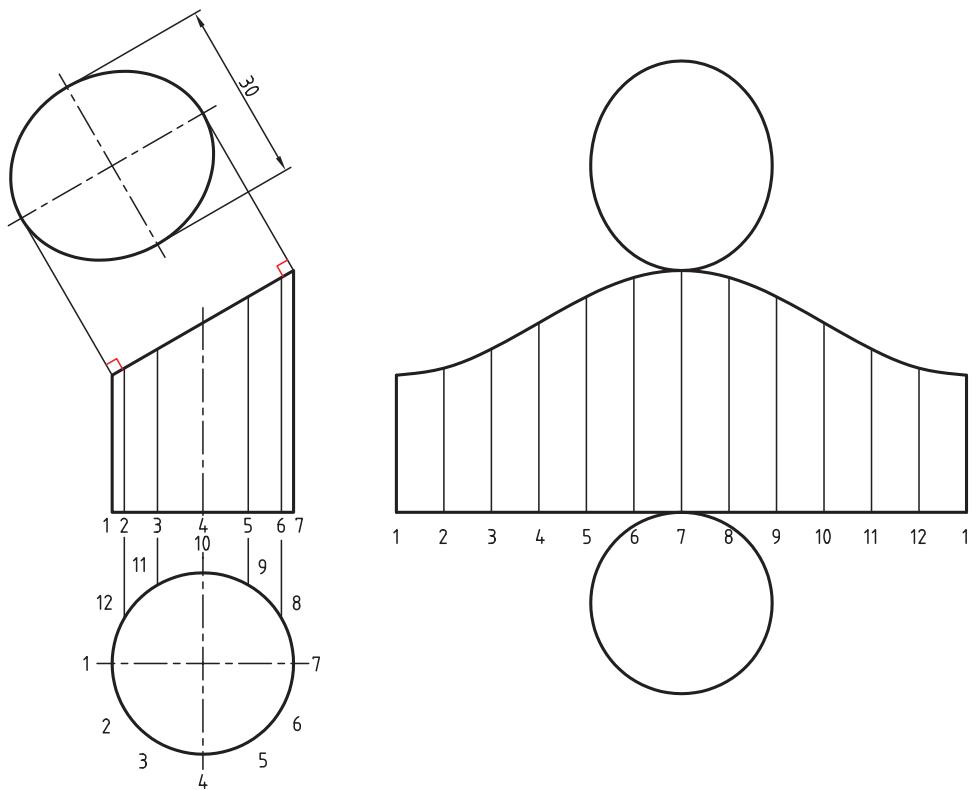

۸. به کمک فرمان Spline و گیره‌های شیئی، منحنی گسترش را مطابق شکل زیر رسم کنید.

۹. تصویر حقيقی صفحه نصب شده (درپوش) را به کمک فرمان بیضی، مطابق شکل زیر، بالای نمای رو به رو رسم کنید.

۱۰. به کمک فرمان Copy و Rotate درپوش و کفپوش را بر روی تصویر گسترش منتقل کنید.
راهنمایی: از گزینه Refrence در فرمان Rotate برای چرخش شبه‌بیضی در راستای قائم کمک بگیرید.

ارزشیابی پایانی

◀ نظری

۱. فرمان‌های ایجاد نقطه را نام ببرید.
۲. کاربرد فرمان Point style چیست؟
۳. مفهوم هر یک از پیام‌ها را رو به روی آن بنویسید.

Command: Divide ←

فرمان Divide را وارد کنید.

Select object to divide:

Enter the number of segments or Block]:

۴. مفهوم هر یک از پیام‌های زیر را در رو به روی آن بنویسید.

Command: Measure ←

فرمان Measure را وارد می‌کنیم.

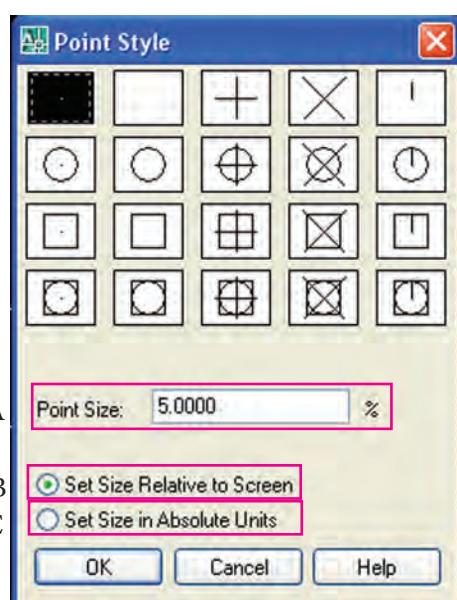
Select object to Measure:

Specify length of Segment or [Block]:

۵. سبک نقطه با فرمان ..... تنظیم می‌شود.

۶. برای تقسیم‌بندی اشیاء براساس طول تقسیمات فرمان ..... کاربرد دارد.

۷. با تغییر سبک نقطه توسط فرمان Point style، نقطه‌های قبلی نیز با سبک جدید تطبیق می‌یابند.

□ درست   □ نادرست

۸. با فرمان Multiple point نمی‌توان یک نقطه ایجاد کرد و از فرمان خارج شد.

□ درست   □ نادرست

۹. در پنجره Point Style، مطابق شکل رو به رو، گزینه ..... برای تنظیم اندازه نقطه درست است.

□ A) (ب)   □ B) (الف)

□ C) (ج)   □ D) (د و

۱۰. در تقسیم‌بندی اشیاء با فرمان Measure تقسیم‌بندی از سمتی شروع

می‌شود که .....

□ الف) به محل انتخاب نزدیک‌تر است

□ ب) از محل انتخاب دورتر است

□ ج) به وسط شیء انتخابی نزدیک‌تر است

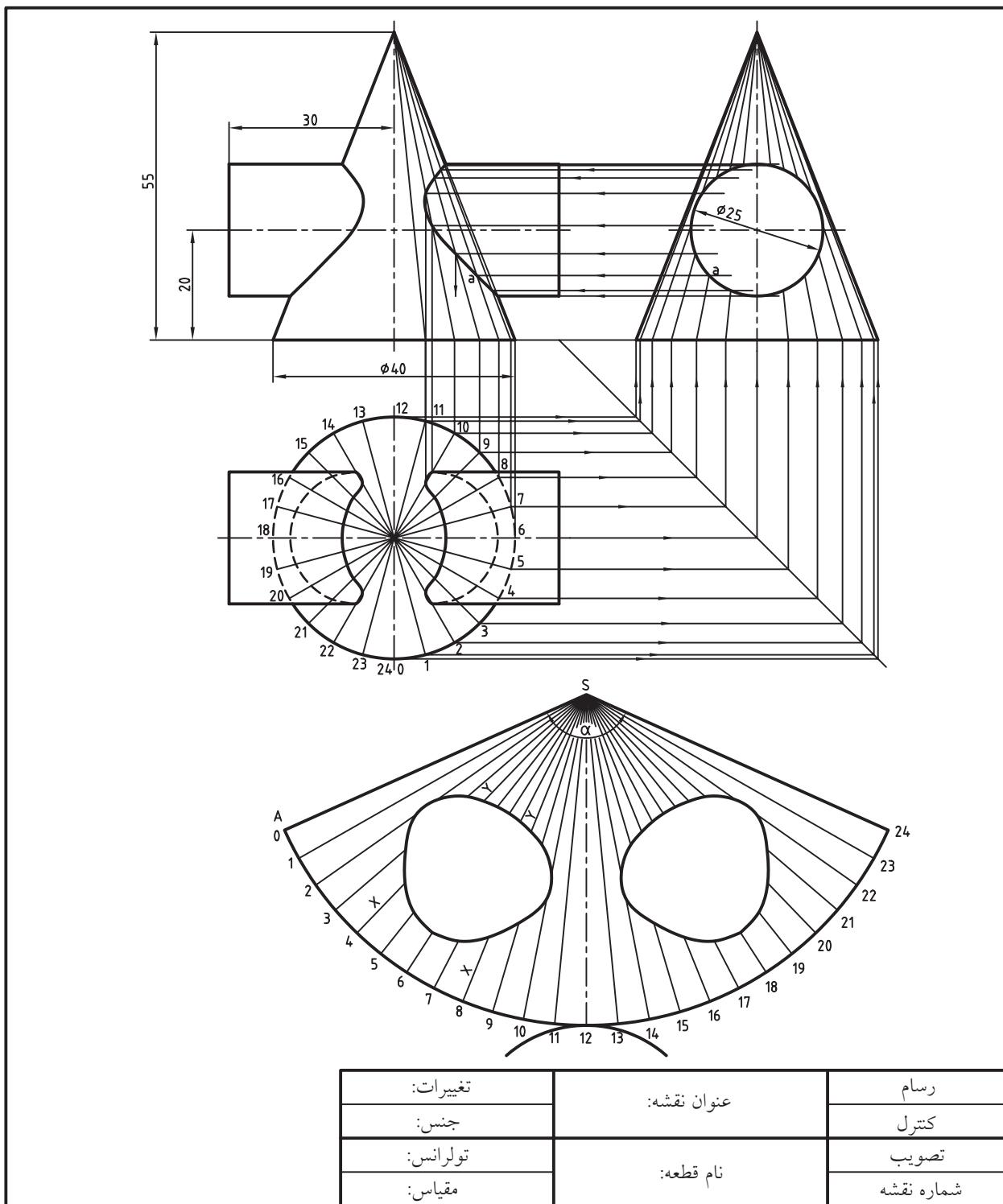
□ د) فرقی نمی‌کند

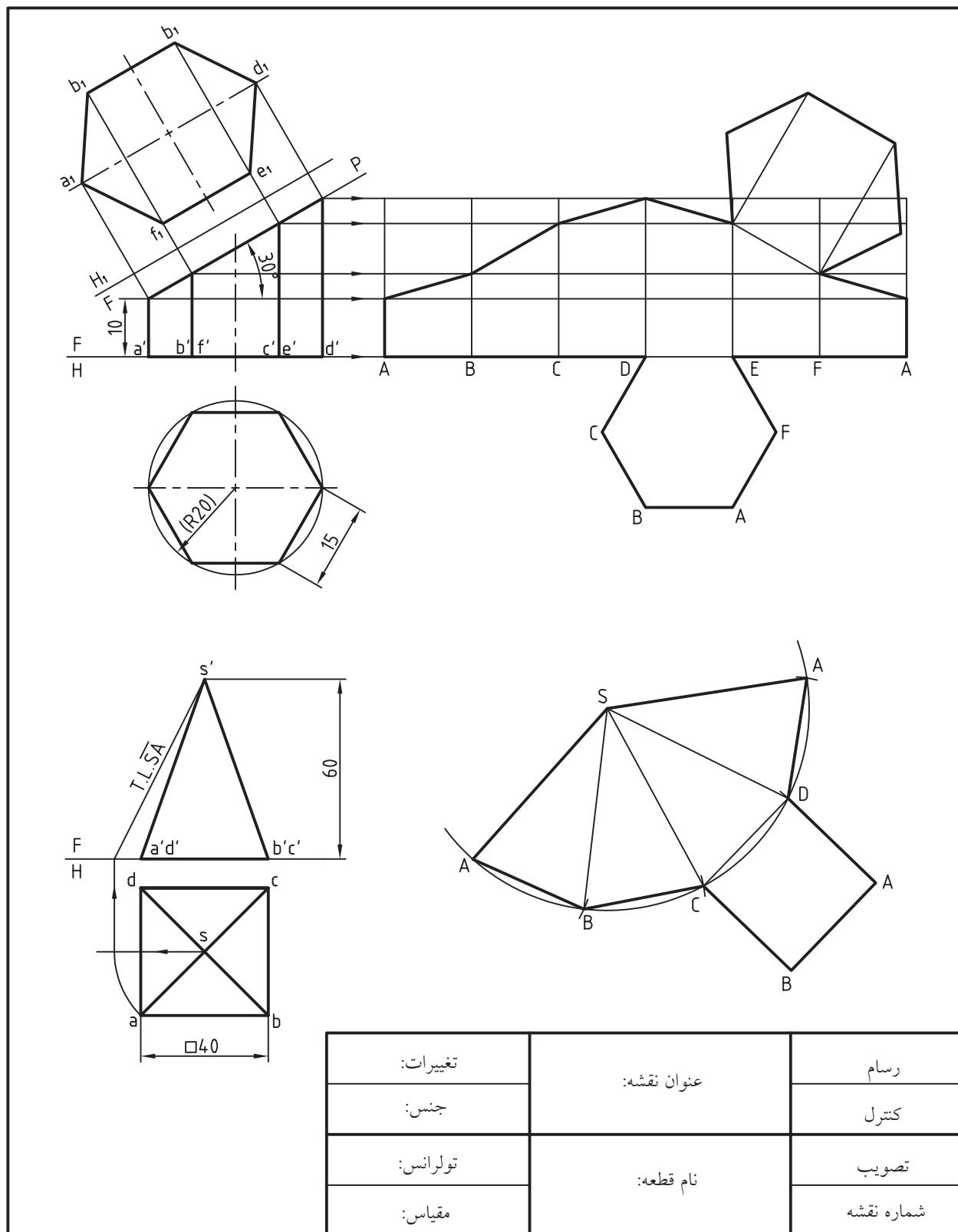
◀ عملی (زمان ۱۸۰ دقیقه)

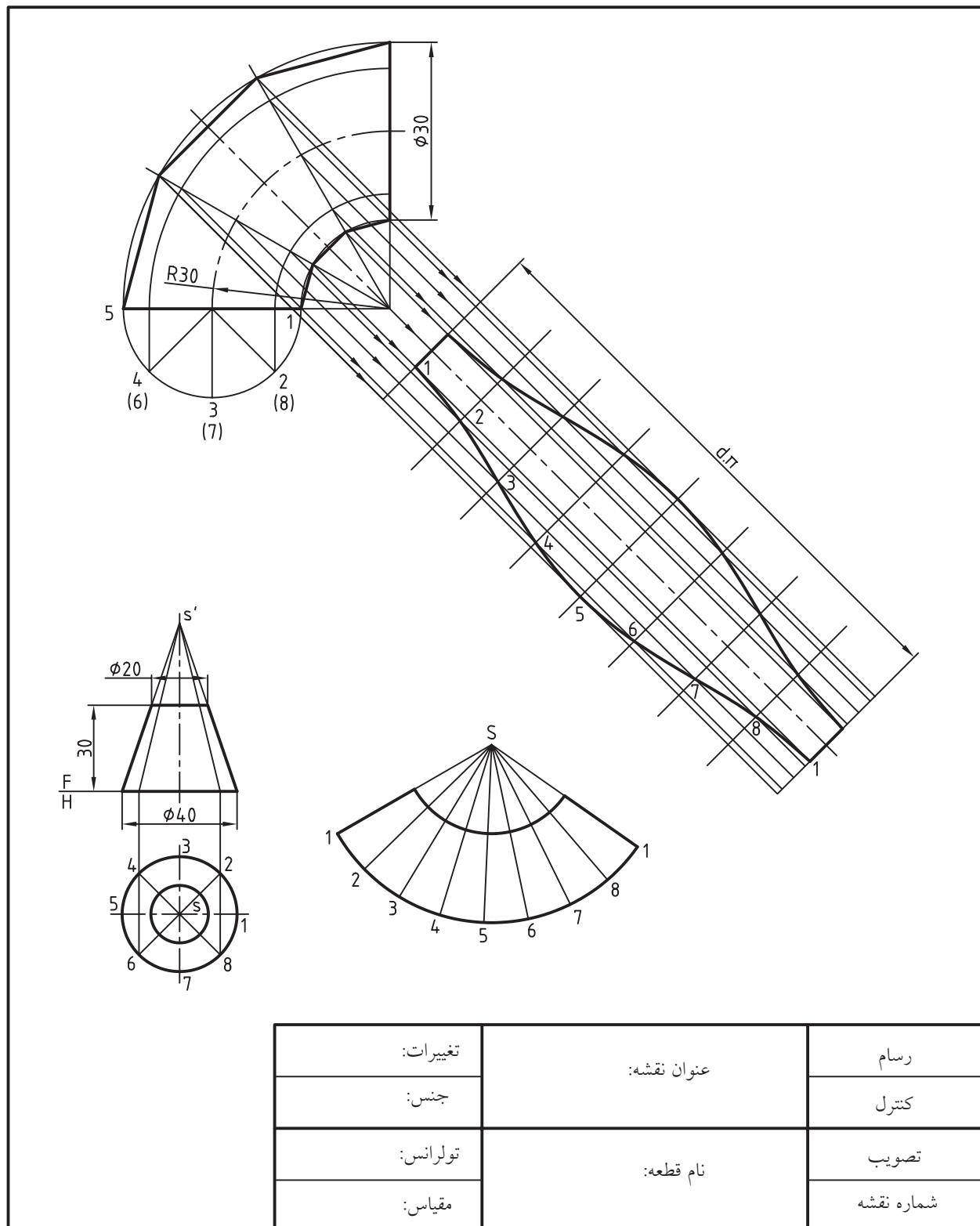
۱. برای هر یک از نقشه‌های زیر مطلوب است:

الف) تنظیم برگه و لایه‌های موردنیاز. ب) ترسیم نقشه قطعه و گسترش مربوطه. ج) اندازه‌گذاری نقشه.

راهنمایی: تقسیم‌بندی و خطوط کمکی را در لایه‌ی کمکی ایجاد کرده و در موقع اندازه‌گذاری خاموش کنید.

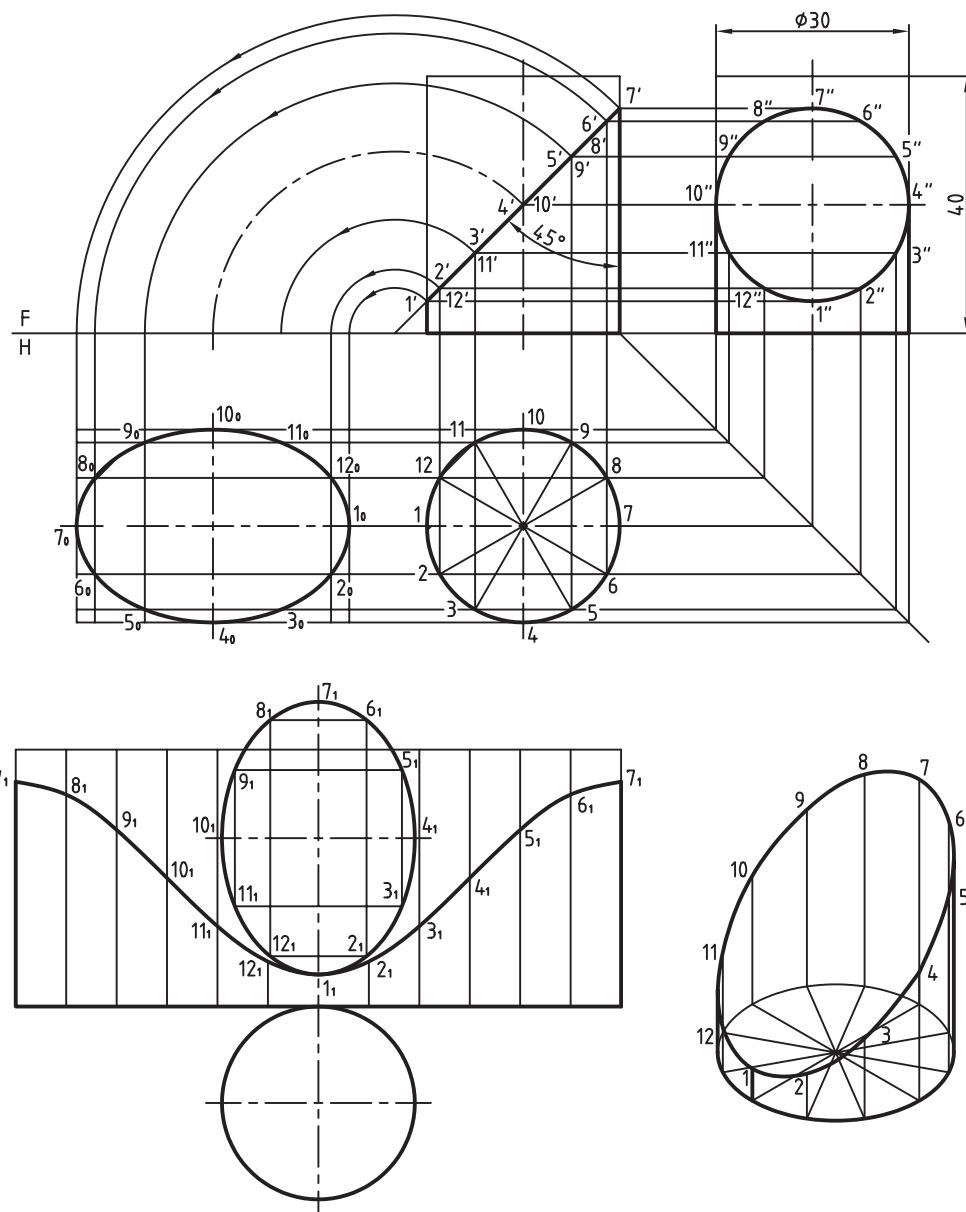

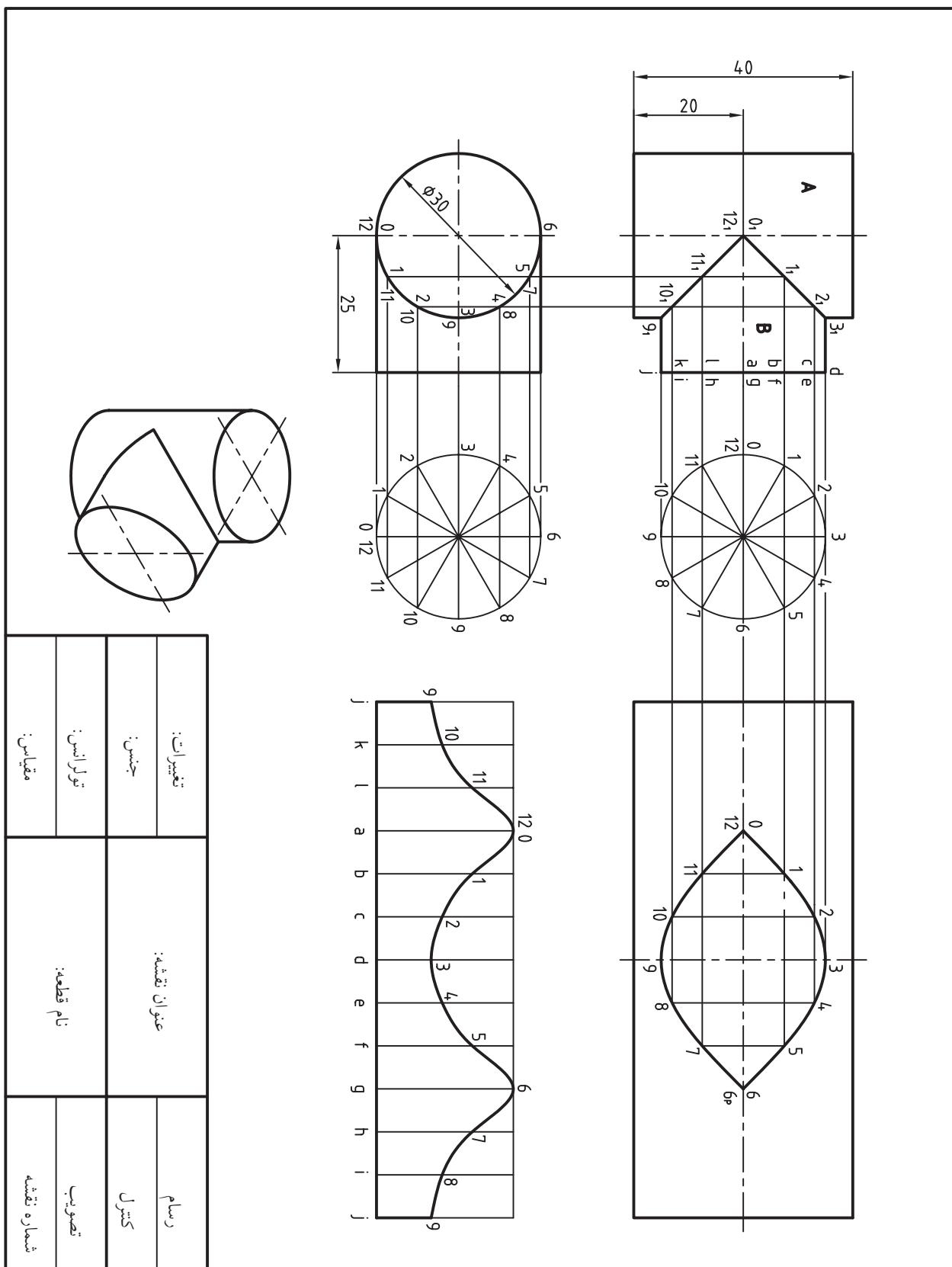
تغييرات:	عنوان نقشه:	رسام
جنس:		کنترل
تولرانس:	نام قطعه:	تصویب
مقیاس:		شماره نقشه

۲. نقشه زیر را به صورت کامل در کاغذ A4 ترسیم و نمای رو به رو و جانبی را اندازه‌گذاری کنید.

رسم	عنوان نقشه:	تغییرات:
کترل		جنس:
تصویب	نام قطعه:	تولرانس:
شماره نقشه		مقیاس:

۳. نقشه زیر را به همراه گسترش و تصویر مجسم در کاغذ A4 ترسیم کرده و دو نمای قائم و افقی را اندازه‌گذاری کنید.

واحد کار دوازدهم

خطوط ساختاری و نحوه نمایش اشیاء

زمان			عنوان توانایی	شماره توانایی
جمع	عملی	نظری		
۴	۲	۲	ایجاد و ویرایش خطوط ساختاری (Multi line ,Ray ,Constraction line)	۱
۴	۲	۲	کار با فرمان‌های Sketch ,Revision cloud ,Draw order ,Wipe out	۲

توانایی ایجاد و ویرایش خطوط ساختاری

(Multi line ,Ray ,Construction line) فرمان‌های

◀ پس از آموزش این توانایی، از فرآگیر انتظار می‌رود:

- انواع و کاربرد خطوط ساختاری را بیان کند.
- با اجرای فرمان Construction line خط‌های بی‌نهایت رسم کند.
- عملکرد و کاربرد گزینه‌های فرمان Construction line را توضیح دهد.
- با اجرای فرمان Ray خط‌های شعاعی رسم کند.
- عملکرد و کاربرد فرمان Multi line را توضیح دهد.
- با اجرای فرمان Multi line چندخطی موازی رسم کند.
- کاربرد گزینه‌های فرمان Multi line را بیان کند.
- سبک چندخطی‌ها را با فرمان Multi line Style مدیریت کند.
- چندخطی‌های موازی را با فرمان Multi line Edit ویرایش کند.

مدت زمان آموزش		
نظری	عملی	جمع
۱	۳	۴

پیش آزمون

۱. تفاوت خط و پاره خط را همراه با شکل دستی بیان کنید.

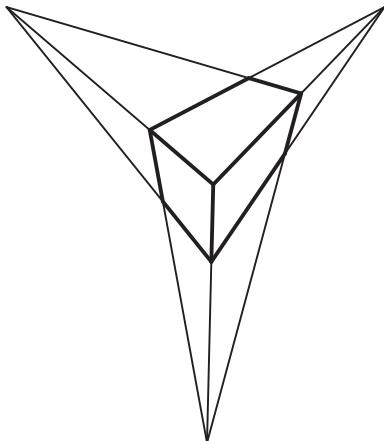
۲. مفهوم Construction چیست؟

۳. در اتوکد خط بینهایت چگونه رسم می شود؟

۴. مفهوم Ray چیست؟

۵. پرسپکتیو (تصاویر نقطه فراری) مطابق شکل رو به رو در

اتوکد چگونه رسم می شود؟

۶. در اتوکد چگونه می توان دو یا چند خط موازی را همزمان رسم کرد؟

۷. کاربرد چند خطی های موازی در نقشه کشی چیست؟

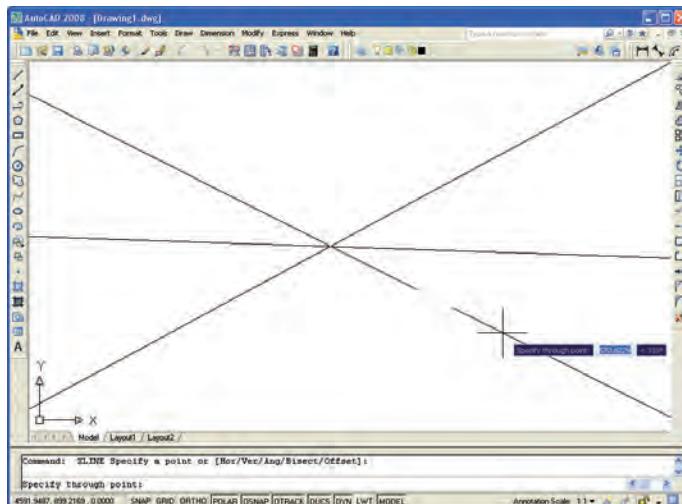
۸. Multi line با Poly line چه تفاوتی دارد؟

فرمان Construction line

این فرمان برای رسم خطوط بی‌نهایت موسوم به خط‌های ساختاری کاربرد دارد. همان‌طور که از ریاضی به خاطر داریم، خط دارای طول بی‌نهایت است و پاره خط بخشی از خط است که دو سر آن معلوم است. واقعیت این است که آنچه در اتوکد با فرمان **line** رسم می‌شود پاره خط است، اما به دلیل کاربرد زیاد به آن خط اطلاق می‌شود. به همین دلیل فرمان خاصی برای رسم خط‌های بی‌نهایت به نام **Xline** یا **Construction line** تدارک دیده شده که به نوبه خود کاربردهای ویژه‌ای دارد. در رسم این نوع خط‌ها به سهولت با تعیین یک نقطه خط ایجاد می‌شود. به عبارتی خط وجود دارد و فقط محل آن مشخص می‌شود، ضمن این‌که انتهای هر خط نامعین و مطابق شکل زیر به لبه‌های صفحه نمایش متنه می‌شود.

در این فرایند با اجرای فرمان **Xline** چند نوع خط ساختاری می‌توان رسم کرد که با تنظیم گزینه‌های مربوطه قابل دستیابی است.

شیوه‌های ورود فرمان

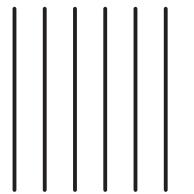
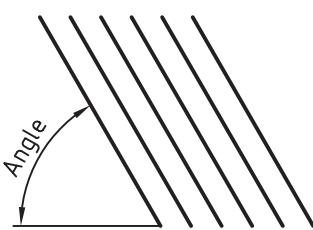
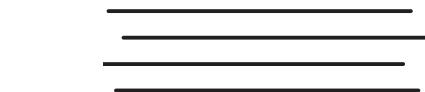
Draw Toolbar	
Draw Menu	Construction line
Command line	Xline یا xl

(Xline) Construction line

این فرمان به شیوه‌های درج شده در جدول قابل ورود است.

مراحل اجرای فرمان (Xline(Construction line)

Command : xline یا xl	۱. فرمان xline را وارد می‌کنیم.
Specify a point or[Hor/ver/ Ang / Bisect / Offset]	۲. یک نقطه (محل استقرار خطوط) را تعیین می‌کنیم.
Specify through point:	۳. نقطه عبور (راستای خط) را تعیین می‌کنیم.
Specify through point	۴. نقطه عبور دیگری را تعیین می‌کنیم.
Specify through point	۵. برای پایان اجرای فرمان ایتر می‌کنیم.

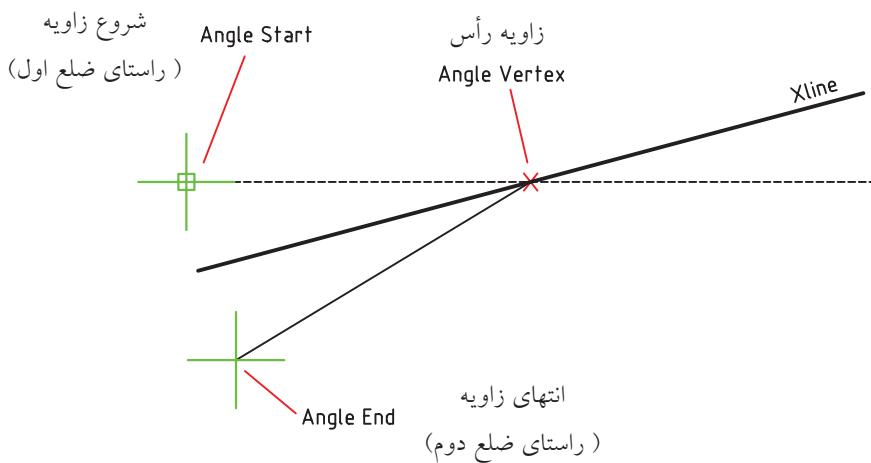

[گزینه Hor]: این گزینه برای ترسیم خطهای بی‌نهایت افقی مطابق شکل روبرو کاربرد دارد.

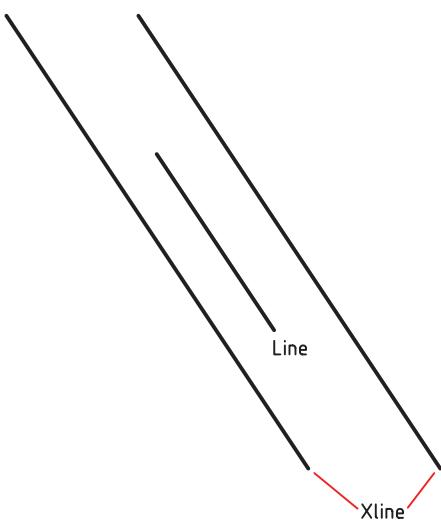
[گزینه Ver]: این گزینه برای ترسیم خطهای بی‌نهایت قائم کاربرد دارد.

[گزینه Ang]: این گزینه برای ترسیم خطهای بی‌نهایت با زاویه‌ی معین کاربرد دارد.

[گزینه Bisect]: این گزینه برای ترسیم خطهای بی‌نهایت متقاطع کاربرد دارد، به نحوی که هر خط نیمساز زاویه‌ای است که با سه مؤلفه‌ی رأس، راستای ضلع اول، و راستای ضلع دوم تعیین می‌شود.

در گزینه Bisect با توجه به این‌که با یکبار اجرای فرمان Xline چندین خط می‌توان رسم نمود، برای خطهای بعدی رأس و راستای ضلع اول زاویه ثابت و فقط راستای ضلع دوم زاویه درخواست می‌شود تا خط Xline از نیمساز زاویه بعدی بگذرد.

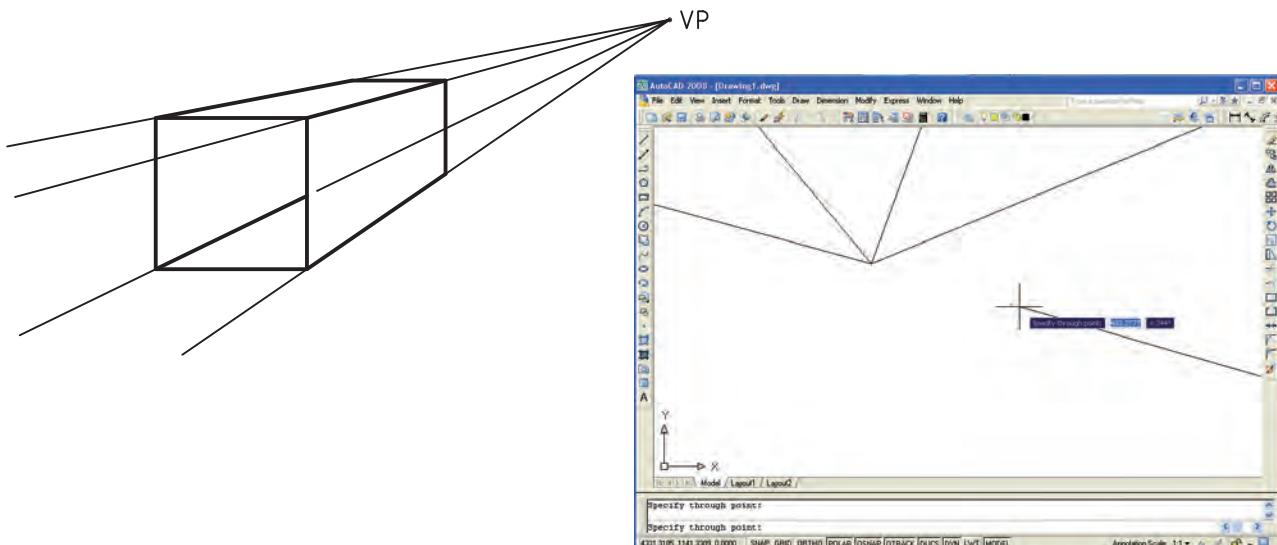
[گزینه offset]: این گزینه برای تکثیر موازی خطوط کاربرد دارد، به نحوی که خط انتخابی برای تکثیر می‌تواند از جنس line، pline و Xline باشد، یعنی صرف نظر از خط انتخابی، خط تکثیر شده از جنس Xline می‌شود.

عملکرد گزینه Offset در فرمان Xline و زیر گزینه‌های آن شبیه عملکرد فرمان ویرایشی Offset است، با این تفاوت که تنها بر روی خطوط قابل اجراست.

فرمان RAY

این فرمان برای ترسیم خطهای شعاعی^۱ (مطابق شکل زیر) کاربرد دارد. خطهای شعاعی خطهایی هستند که نقطه‌ی شروع آن‌ها معین ولی انتهای آن‌ها نامعین است و به صورت ظاهری به لبه صفحه نمایش ختم می‌شود. جهت این خطها با نقطه گذر موسوم through point تعیین می‌شود. یکبار اجرای فرمان Ray امکان ایجاد چندین خط شعاعی را میسر می‌کند. یکی از کاربردهای خطهای شعاعی تصاویر نقطه فرار، مطابق شکل، است.

شیوه‌های ورود فرمان

Draw Menu	Ray
Command line	Ray

اجرای فرمان RAY

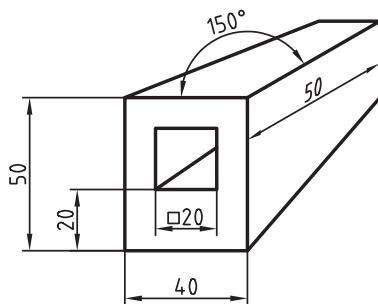
این فرمان به شیوه‌های درج شده در جدول قابل ورود است.

مراحل اجرای فرمان Ray

Command :Ray ↵	۱. فرمان Ray را وارد می‌کنیم.
Specify start point:	۲. نقطه شروع را تعیین می‌کنیم.
Specify trough point:	۳. نقطه‌ای به عنوان محل گذر خط شعاعی تعیین می‌کنیم.
Specify through point:	۴. نقطه گذر خط شعاعی بعدی را تعیین می‌کنیم.
Specify through point:	۵. برای پایان کار ایتر می‌کنیم.

۱. به خطهای شعاعی، نیم خط نیز می‌گویند.

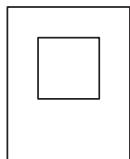
دستور کار شماره ۱

پرسپکتیو یک نقطه فرار روبرو را به کمک فرمان Ray ترسیم کنید.
(زمان : ۲۰ دقیقه)

راهنمایی: برای به دست آوردن نقطه فرار (V.P) یال های طولی قطعه را ادامه دهید تا هم دیگر را قطع کنند.

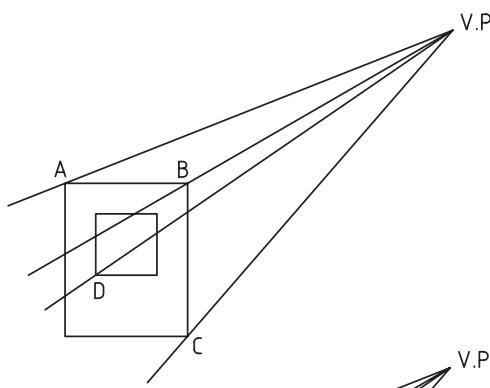
مراحل اجرا

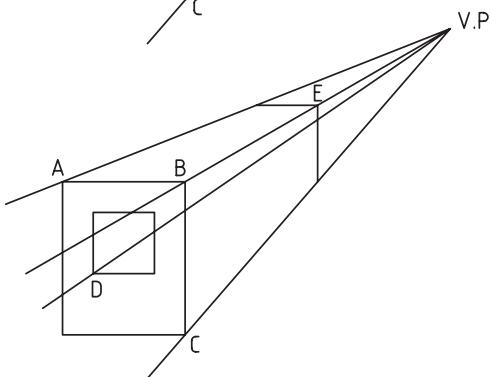
۱. نمای روبروی قطعه را مانند شکل روبرو ترسیم کنید.

توجه: لایه ای به نام V.P برای خطوط فرار با ضخامت ۰/۲۵ تهیه و تنظیم کنید.

۲. خطوط فرار را در لایه V.P به کمک فرمان Ray مطابق شکل روبرو ترسیم کنید.

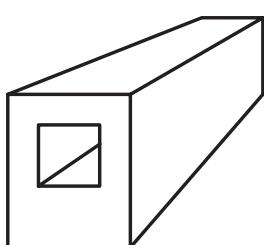
۳. لبه های انتهای قطعه که در دید مستقیم قرار می گیرند را مطابق شکل روبرو در فاصله ۵۰ نسبت به نقطه B ترسیم کنید.

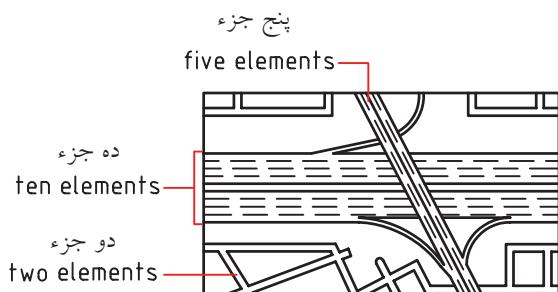
۴. خطوط اضافی را نسبت به لبه های قطعه مطابق شکل روبرو حذف کنید.

۵. فایل خود را ذخیره کنید.

۶. نتیجه کار را جهت تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم ارائه کنید.

فرمان Multi line

شیوه‌های ورود فرمان

Draw Menu	Multi line
Command line	Mline یا ml

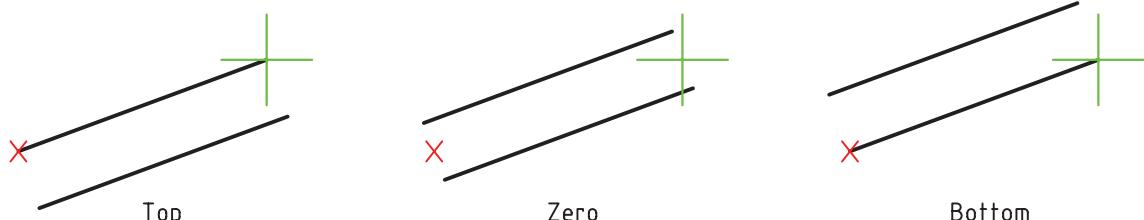
اجرای فرمان Multi line

این فرمان برای ایجاد چند خطی موازی (شکل روبرو) کاربرد دارد. چند خطی موازی شیء یکپارچه‌ای است که می‌توانیم خواص هر یک از خطها را تنظیم کنیم. چند خطی‌های موازی در نقشه‌های ترافیک، ساختمان و تأسیسات کاربرد دارد.

مراحل اجرای فرمان Multi line

Command: Mline یا Ml	۱. با ورود فرمان Multi line بلاfaciale تنظیمات جاری ظاهر می‌شود.
Current setting: Justification= Top, Scale = 1.00, Style = standard	۲. نقطه شروع چند خطی را تعیین می‌کنیم.
Specify start point: or [Justification / Scale / Style]:	۳. نقطه بعدی چند خطی را تعیین می‌کنیم.
Specify next point:	۴. نقطه بعدی را تعیین می‌کنیم.
Specify next point or [undo]:	۵. برای پایان دادن به اجرا ایتر و یا حرف C را وارد می‌کنیم.
Specify next point or [Close / undo]	

[گزینه Justification]: این گزینه برای تنظیم نقطه کنترل یا تراز چند خطی کاربرد دارد. نقطه کنترل، نقطه‌ای است که هر یک از خط‌های چند خطی نسبت به آن تنظیم می‌شود و دارای سه حالت زیر است:

[گزینه scale]: این گزینه برای تنظیم ضریب فاصله میان خطها کاربرد دارد.

۱. عدد وارد شده در گزینه scale به عنوان ضریب مقیاس محسوب می‌شود و الزاماً این عدد فاصله میان خطها نیست، بلکه در فاصله اولیه ضرب می‌شود.

[گزینه style]: این گزینه برای انتخاب سبک چند خطی موازی کاربرد دارد. سبک چندخطی را در مبحث بعدی توضیح خواهیم داد.

فرمان Multi line style

این فرمان برای مدیریت سبک چندخطی موازی کاربرد دارد. در هر سبک نوع و تعداد خطها، فاصله میان خطها و خواص عمومی آنها قابل تنظیم است. در هر سبک تا ۱۶ خط را می‌توان انتخاب و تنظیم کرد.

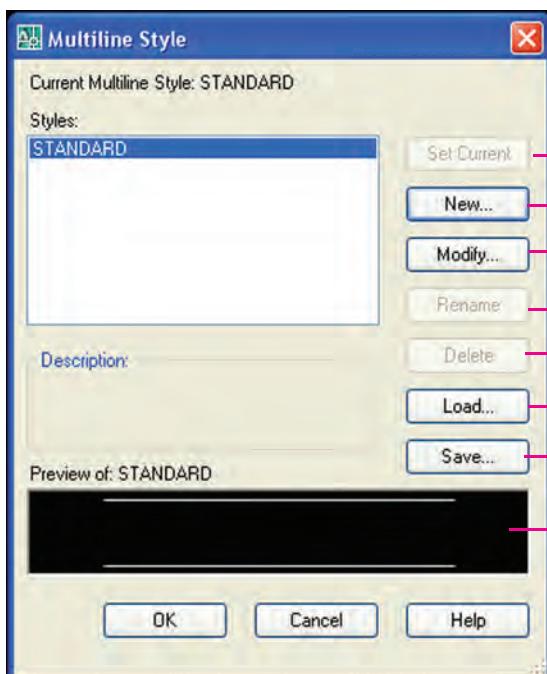
اجرای فرمان Multi line style

شیوه‌های ورود فرمان	
Format Menu	Multi line style
Command line	Ml style

این فرمان به شیوه‌های درج شده در جدول رو به رو قابل ورود است.

مراحل اجرای فرمان Multi line style

۱. فرمان ml style را وارد می‌کنیم.
۲. در پنجره Multi line style عملیات تنظیمی مورد نظر را انجام می‌دهیم.
۳. بر روی دکمه **OK** کلیک می‌کنیم.

تنظیمات پنجره Multi line style

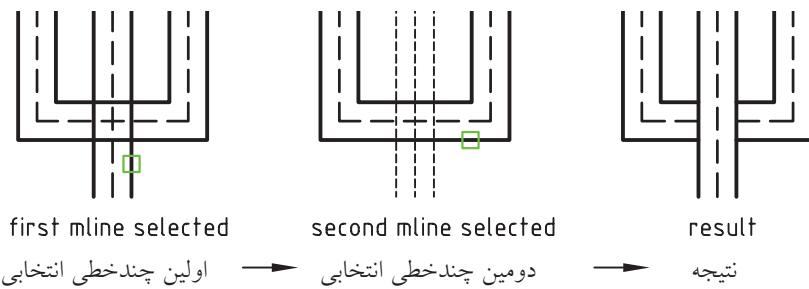
- جاری کردن سبک
- ایجاد یک سبک جدید
- اصلاح یک سبک
- تغییر نام سبک
- حذف یک سبک
- بارگذاری سبک‌هایی که در فایل Mline ذخیره شده‌اند
- ذخیره‌سازی سبک
- پیش‌نمایش سبک‌ها

نکته

سبک‌هایی که در آن ترسیم وجود دارد قابل اصلاح نیستند پس بهتر است ابتدا تنظیمات لازم انجام شود و سپس مورد استفاده قرار گیرند.

فرمان Multi line Edit

این فرمان برای ویرایش و اصلاح چند خطی‌های موجود، کاربرد دارد. برای مثال شکل زیر فرآیند ویرایش چند خطی‌ها به منظور اصلاح تقاطع این خطوط به کمک فرمان Multi line Edit را نشان می‌دهد.

شیوه‌های ورود فرمان

Modify Menu	Object > Multi line ...
Command line	Ml edit
دبل کلیک روی چندخطی موازی (Multi line) موجود	

اجرای فرمان Multi line Edit

این فرمان به شیوه‌های درج شده در جدول قابل ورود است.

مراحل اجرای فرمان Multi line Edit

Command: ml edit ↵	۱. فرمان ml edit را وارد می‌کنیم.
	۲. در پنجره Multi line Edit tools (مطابق شکل رو به رو) حالت مورد نظر را انتخاب می‌کنیم.
Select first mline:	۳. چند خطی اول را انتخاب می‌کنیم.
Select second m line:	۴. چند خطی دوم را انتخاب می‌کنیم.

به دلیل گویا بودن شکل‌های مربوط به گزینه‌های پنجره Multi line Edit tools از توضیح اضافی صرف نظر کردہ‌ایم.

نکته

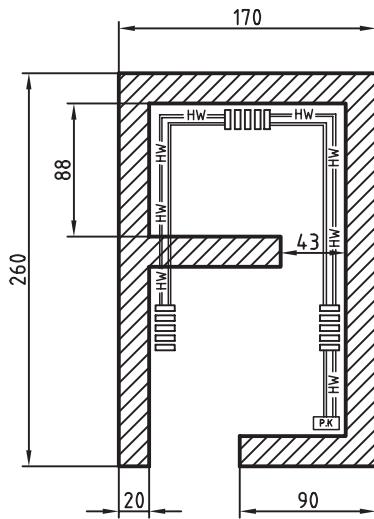
اگر فرمان‌های Trim و Extend بر روی چند خطی‌های موازی اجرا شود، در پیغام آخر سه گزینه‌ی Open، Closed و Merged اضافه می‌شود که نظیر آن‌ها در پنجره‌ی Multi lines Edit Tools نیز وجود دارد و عملکردی مانند هم دارند.

آیا می‌دانید

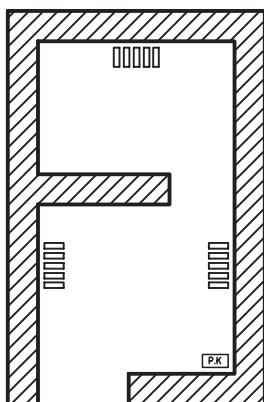

چند خطی‌های موازی تا زمانی که تجزیه نشوند توسط فرمان‌های Chamfer، Fillet، Explode، Offset، قابل ویرایش نیستند. هر چند، چند خطی‌های موازی به کمک فرمان Explode قابل تجزیه بوده و همانند سایر خط‌ها یا فرمان‌های ویرایشی، اصلاح می‌شوند، اما باید توجه کنید که چند خطی‌ها اگر تجزیه شوند ویژگی‌های اختصاصی خود را از دست می‌دهند و به راحتی قابل برگشت نیستند. به همین منظور فرمان Ml edit تهیه شده است که در ادامه به نحوه اجرای آن می‌پردازیم.

دستور کار شماره ۲

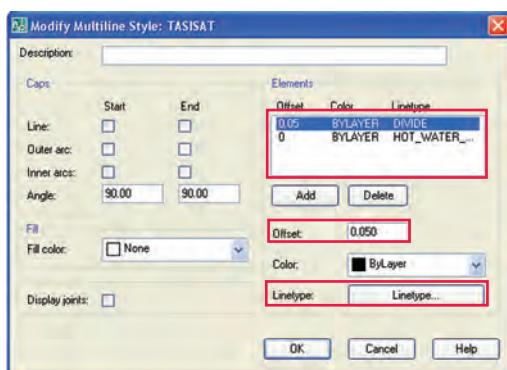

نقشه تأسیساتی سیستم گرمایش شوفاژ مطابق شکل رو به رو را ترسیم کنید..
(زمان ۳۰ دقیقه)

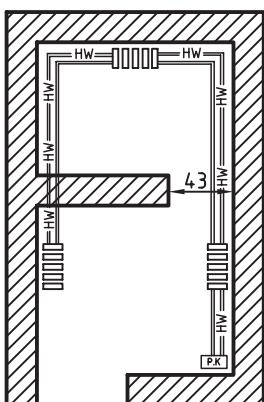

مراحل اجرا

- فایل ترسیمی محتوی کادر و جدول و لایه های لازم را تهیه کنید.
- پلان ساختمان را به کمک فرمان M line (مطابق شکل رو به رو) رسم کنید. نمادهای شوفاژ قراردادی است.

- به کمک فرمان Multi line style یک سبک جدید به نام Tasisat ایجاد کنید و تنظیمات آن را مطابق پنجره شکل رو به رو انجام دهید.

- به کمک فرمان Mline سیستم لوله کشی گرمایشی را در لایه ای به نام Tasisat رسم کنید.
- فایل خود را ذخیره کنید.
- نتیجه کار را برای ارزشیابی و تأیید به هنر آموز محترم ارائه کنید.

ارزشیابی پایانی

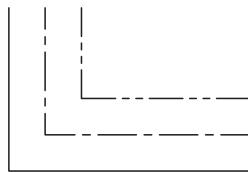
نظری

۱. مفهوم و کاربرد Construction line را بنویسید.
۲. کاربرد گزینه‌های Bisect, Ang, Ver, Hor Construction line در فرمان Bisect, Ang, Ver, Hor بنویسید.
۳. مفهوم پیغام Specify trough point Ray چیست؟
۴. مفهوم و کاربرد Multi line را بنویسید.
۵. فرمان Construction line در خط فرمان باید با عبارت ..... وارد شود.
۶. در فرمان Multi line گزینه ..... برای تنظیم فاصله میان خطها کاربرد دارد.
۷. انتهای خطهای Xline با اجرای Zoom در صفحه‌ی نمایش پیدا می‌شود.

درست نادرست

۸. سبک‌های Multi line که استفاده شده‌اند قابل اصلاح نیستند، مگر اشیاء آن‌ها پاک شوند.

درست نادرست

۹. چندین خط موازی مشابه شکل رو به رو که با فرمان Multi line ایجاد شده‌اند، یک شیء محسوب می‌شوند.

درست نادرست

۱۰. برای تکثیر یک خط بینهایت (Xline) از روی یک پاره‌خط (Line) (مطابق شکل) کدام گزینه کاربرد دارد.

(الف) Hor (ب) Ver (ج) Bisect (د) Line offset

۱۱. برای ترسیم تصاویر نقطه فراری (پرسپکتیو) کدام فرمان مناسب‌تر است.

(الف) Xline (ب) Ray (ج) Multi line (د) Spline

۱۲. در فرمان Multi line کدام گزینه برای تنظیم نقطه کنترل یا تراز چندخطی کاربرد دارد؟

(الف) Scale (ب) Style (ج) Justification (د) Point

۱۳. برای تنظیم نقطه کنترل Multi line (مطابق شکل رو به رو) کدام گزینه کاربرد دارد.

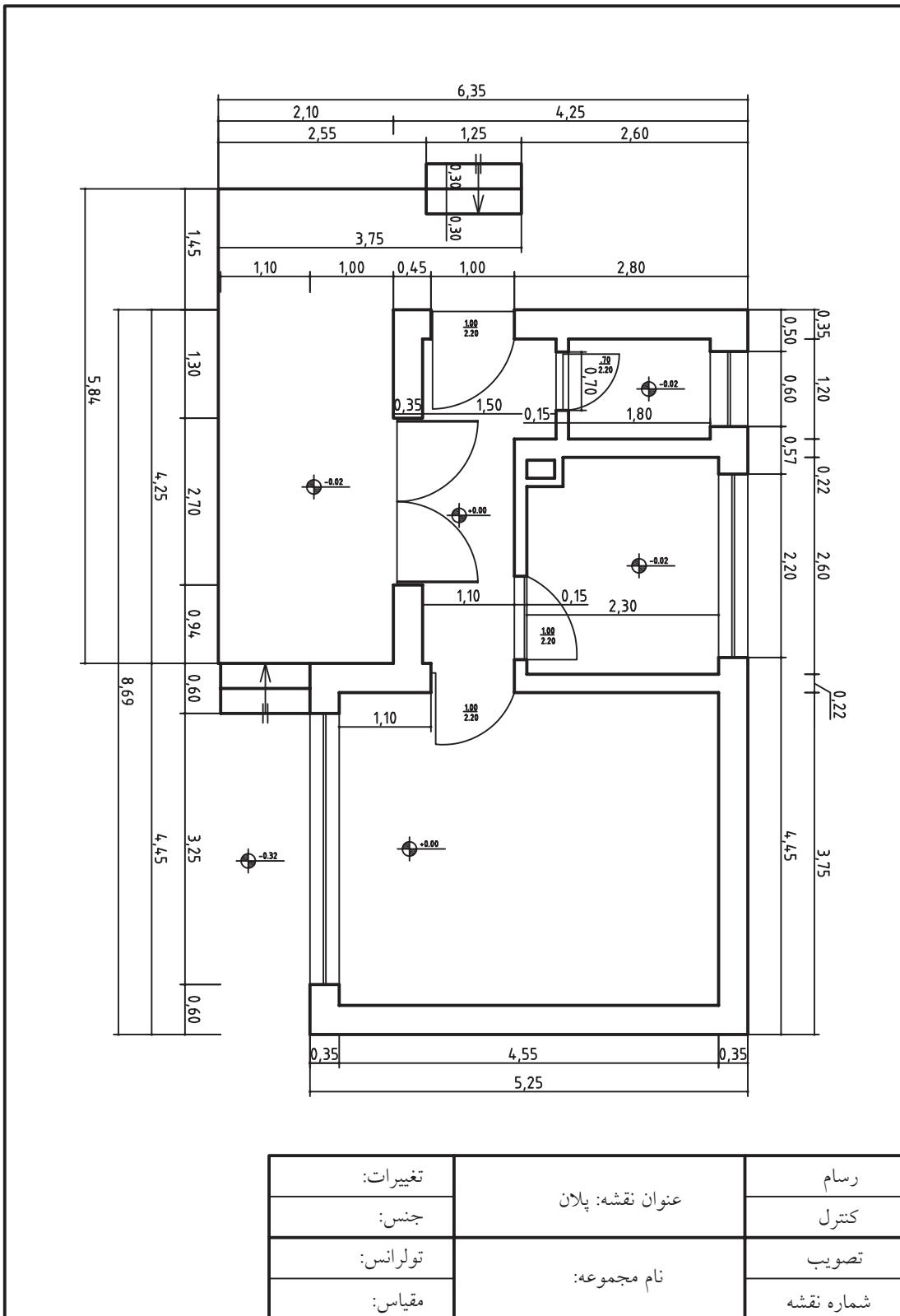
(الف) Zero (ب) Center (ج) top (د) Bottom

۱۴. کدام گزینه در پنجه Multi line style برای بارگذاری سبک‌های ذخیره شده کاربرد دارد.

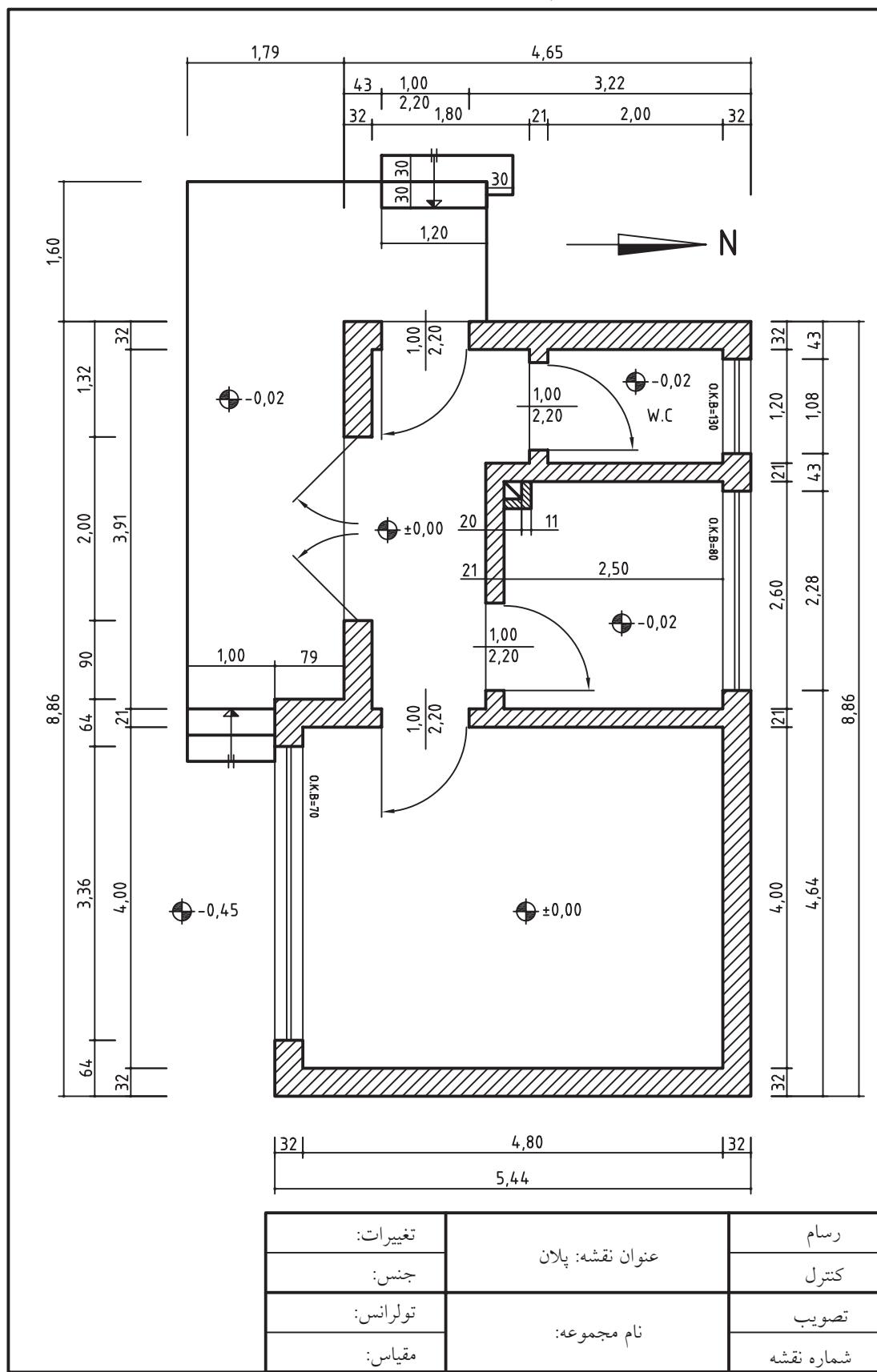
(الف) New (ب) Rename (ج) load (د) Save

◀ عملی (زمان ۱۵۰ دقیقه)

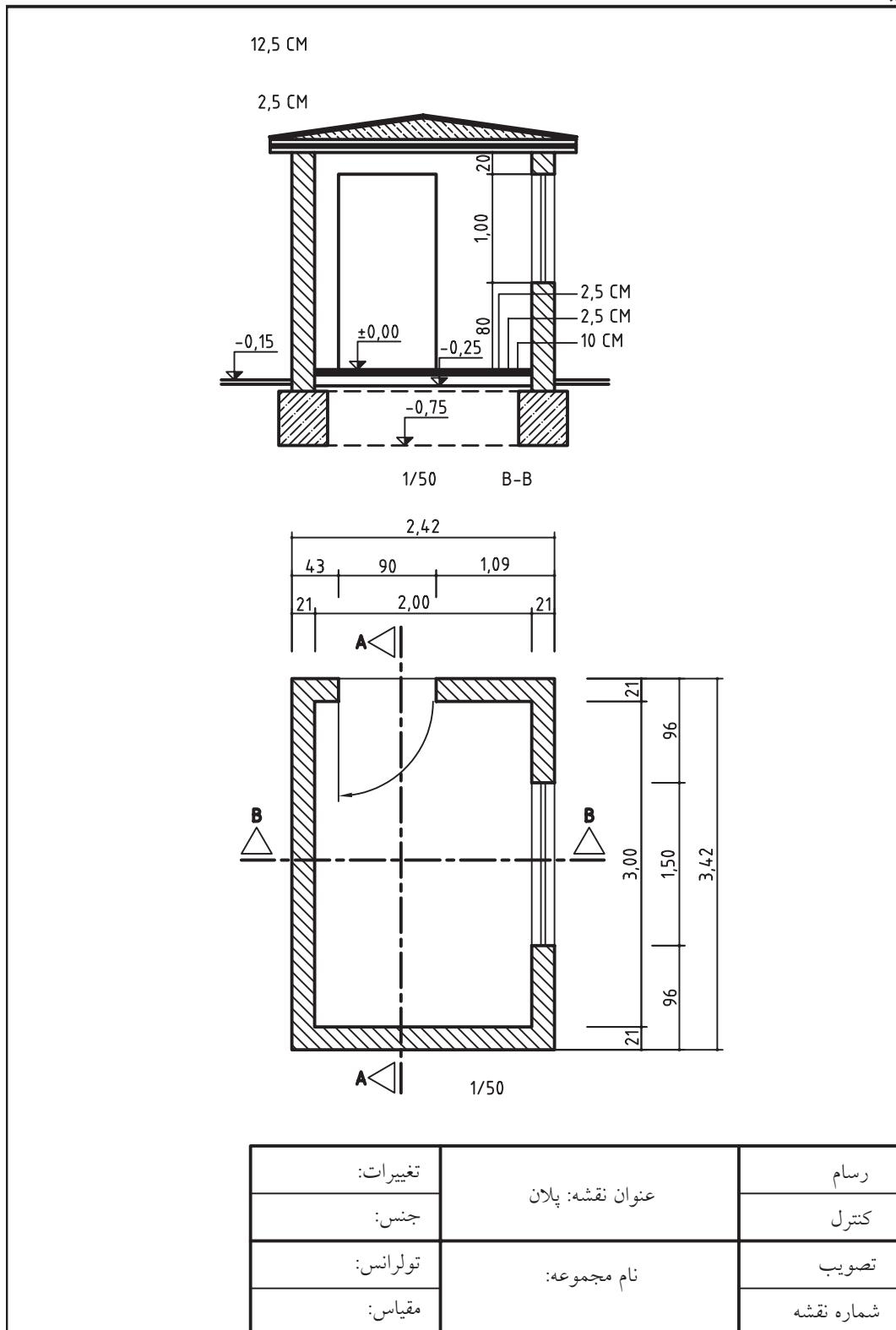
۱. نقشه ساختمانی زیر را با مقیاس ۱:۱۰۰ ترسیم و اندازه‌گذاری کنید.

۲. نقشه ساختمانی زیر را با مقیاس 1:100 ترسیم و اندازه‌گذاری کنید.

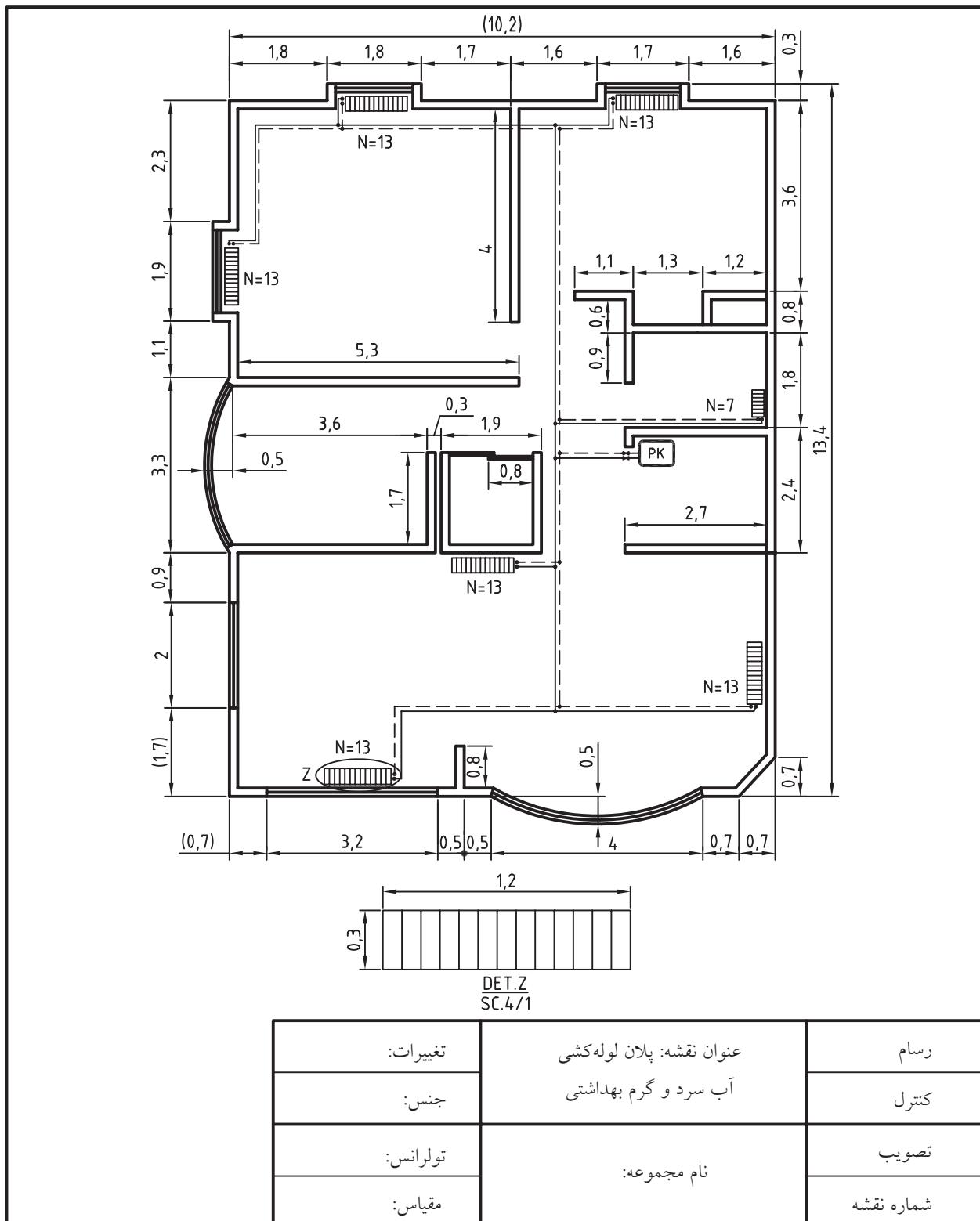

۳. نمای سر (پلان) نقشه زیر را در کاغذ A4 با مقیاس 1:100 ترسیم و اندازه‌گذاری کنید.
راهنمایی: برای اندازه‌گذاری مطابق نقشه موجود از گزینه Fixed length extension line در تنظیمات سبک اندازه‌گذاری استفاده کنید.

۴. پلان و سیستم لوله‌کشی شوفاژ زیر را با مقیاس ۱/۱۰۰۰ در کاغذ A4 ترسیم کنید.

راهنمایی: برای ترسیم خطوط لوله از فرمان Multiline استفاده کنید.

توانایی کار با فرمان‌های

Draw order ,Wipe out ,Revision Cloud ,Sketch

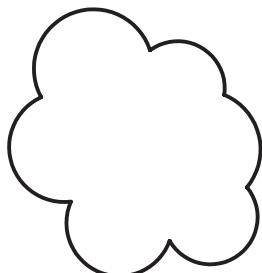
◀ پس از آموزش این توانایی، از فرآگیر انتظار می‌رود:

- با اجرای فرمان Sketch خط‌هایی را به صورت دست آزاد رسم کند.
- تنظیمات فرمان Sketch را انجام دهد.
- مفهوم و کاربرد فرمان Revision cloud را توضیح دهد.
- با اجرای فرمان Revision cloud شکل‌های ابری ایجاد کند.
- مفهوم و کاربرد فرمان Wipout را توضیح دهد.
- فرمان Wipout را در کار عملی اجرا کند.
- مفهوم و کاربرد فرمان Draw order را توضیح دهد.
- فرمان Draw order را در ترتیب نمایش اشیاء اجرا کند.

مدت زمان آموزش		
نظری	عملی	جمع
۱	۳	۴

پیش آزمون

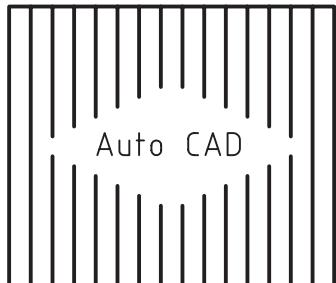

۱. مفهوم و کاربرد Sketch در نقشه‌کشی چیست؟

۲. در اتوکد چگونه می‌توان خطهای دست آزاد رسم کرد؟

۳. مفهوم عبارت Revision cloud چیست؟

۴. آیا در نقشه‌کشی مشابه شکل رو به رو کاربرد دارد؟

۵. چگونه در اتوکد شکل پرسشن ۴ را رسم کنیم؟

۶. مفهوم اصطلاح Wipe out در علوم فنی چیست؟

۷. در شکل رو به رو بدون استفاده از پاک کردن خطوط چگونه می‌توان متن را بر خطهای شکل اولویت داد.

۸. تقدم متن و اندازه در نقشه نسبت به سایر ترسیمات چگونه کنترل و تنظیم می‌شود؟

SKETCH فرمان

این فرمان برای ترسیم خط دست آزاد (مطابق شکل نقشه ایران) کاربرد دارد. خط دست آزاد از پاره خط های پی در پی تشکیل شده است، که طول پاره خط ها ابتدا تعیین و سپس حرکت مکان نما مسیر ایجاد آنها را مشخص می کند. این فرمان تنها از راه خط فرمان قابل اجراست.

مراحل اجرای فرمان Sketch

Command: sketch	۱. فرمان Sketch را وارد می کنیم.
Record increment <1.0000>:	۲. طول پاره خط ها را تعیین می کنیم.
Sketch pen exit Quit Record	۳. در محل مورد نظر کلیک و با حرکت موس
Erase connect : < pen up > :	خط دست آزاد را رسم می کنیم.
< pen up >	۴. برای قطع موقت ترسیم کلیک می کنیم.
< pen down >	۵. برای شروع مجدد ترسیم کلیک می کنیم.
	۶. برای پایان یافتن کار ایتر می کنیم.

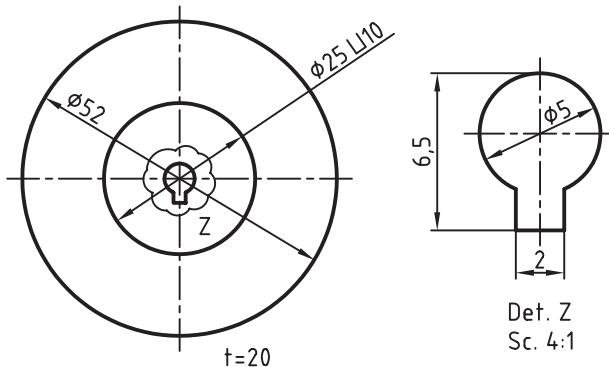

پاره خط های تشکیل دهنده Sketch در حالت پیش فرض از یکدیگر مستقل اند و از جنس پاره خط های فرمان line هستند، اما به کمک متغیر سیستمی skpoly می توانیم به روش زیر ماهیت آن را از جنس Poly line تعیین کنیم؛

Command : skploy ↵

Enter New Value for skploy <0> 1 ↵

در این نوع تنظیم عدد 0 منجر به مستقل بودن پاره خط ها و عدد 1 منجر به یکپارچه بودن پاره خط ها می شود.

فرمان REVISION CLOUD

این فرمان به منظور ایجاد یک شکل ابری و متشکل از کمان برای مشخص کردن قسمتی از نقشه کاربرد دارد. برای مثال در نمایش نمای جزئی (Detail) در نقشه مانند شکل زیر که اغلب ترسیمات نقشه دایره است کاربرد شکل ابری به جای دایره مناسب تر است.

شیوه‌های ورود فرمان

Draw Toolbar	
Draw Menu	Revision cloud
Command line	revcloud

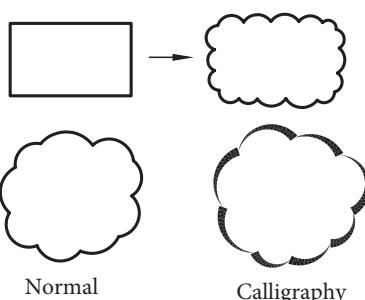
اجرای فرمان Revision cloud

این فرمان به شیوه‌های درج شده در جدول رو به رو وارد می‌شود.

مراحل اجرای فرمان revision cloud

Command: revcloud ↵	۱. فرمان revcloud را وارد می‌کنیم.
Specify start point or [Arclength / Object/Style] < object >	۲. نقطه شروع را تعیین می‌کنیم.
Guid cross hairs along cloud patch	۳. مکان نمارادر مسیر مورد نظر هدایت می‌کنیم.
	۴. برای توقف ترسیم ایتر می‌کنیم.
Reverse Direction [Yes/No] <No>	۵. برای پایان دادن به کار ایتر می‌کنیم.

[گزینه Arc length]: با این گزینه طول کمینه‌ی وتر کمان (Minimum) و طول بیشینه وتر کمان (Maximum) تعیین می‌شود، ضمن این‌که طول بیشینه نمی‌تواند از سه برابر طول کمینه بیشتر شود.

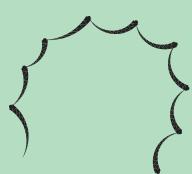
[گزینه object]: به کمک این گزینه می‌توان اشیاء موجود مانند مستطیل رو به رو را به شکل ابری تبدیل کرد.

[گزینه Style]: با این گزینه سبک کمان‌های شکل ابری با دو حالت Normal (عادی) و Calligraphy (خوش نویسی) قابل تنظیم است. (مطابق شکل)

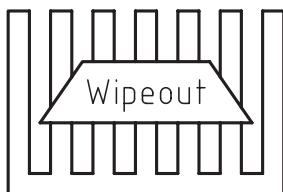

در هنگام ترسیم شکل ابری اگر نقطه آخر به نقطه اول نزدیک شود به صورت خودکار شکل بسته می‌شود و اجرای فرمان پایان می‌پذیرد، اما در صورتی که قبل از این حالت ایتر کنیم پیغام

معکوس کمان‌هاست؛ با ورود حرف y کمان‌ها مانند شکل رو به رو به صورت معکوس در می‌آید. این پیغام در هنگام کاربرد گزینه object نیز ظاهر می‌شود و همین عملکرد را دارد.

فرمان WIPEOUT

این فرمان برای پوشش اشیاء با یک سطح (شکل رو به رو) کاربرد دارد. سطحی که اشیاء را می‌پوشاند به صورت قاب چند ضلعی و رنگ زمینه است.

از ویژگی‌های Wipeout این است که بدون حذف اشیاء زیرین سطح آنها را می‌پوشاند و در هنگام چاپ نیز محدوده Wipeout بر اشیاء زیر آن برتری دارد.

شیوه‌های ورود فرمان

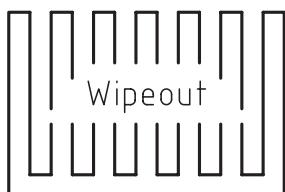
Draw Menu	Wipe out
Command line	Wipe out

اجرای فرمان Wipe out

این فرمان به شیوه‌های درج شده در جدول رو به رو وارد می‌شود.

مراحل اجرای فرمان Wipe out

Command: wipe out	۱. فرمان Wipe out را وارد می‌کنیم.
Specify first point or [Frames / poly line] < poly line >	۲. نقطه اول را تعیین می‌کنیم.
Specify next point or [undo]:	۳. نقطه بعدی را تعیین می‌کنیم.
Specify next point or [close / undo]	۴. نقطه بعدی را تعیین، یا برای پایان دادن Close را وارد می‌کنیم.

[گزینه Frames]: با وارد کردن این گزینه، حالت on باعث نمایش و حالت off باعث عدم نمایش قاب (چند ضلعی) Wipeout می‌شود.

Frames=off

نکته

با تنظیم گزینه Frames روی حالت off قاب تمامی Wipeout‌های موجود در فایل جاری پنهان می‌شوند.

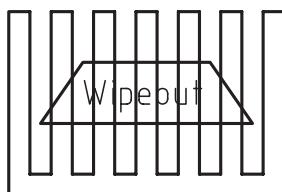
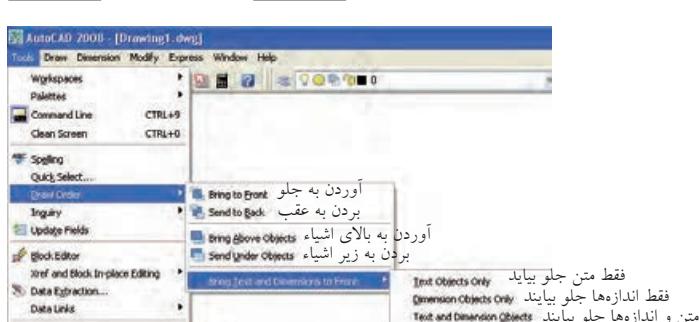
[گزینه Poly line]: به کمک این گزینه می‌توان چند خطی‌های یکپارچه موجود را به Wipeout تبدیل کرد، برای این منظور چند خطی یکپارچه باید بسته (Closed) باشد.

۱. به این عمل ماسک زدن نیز می‌گویند.

فرمان DRAWORDER

این فرمان برای کنترل نمایش اشیائی که روی هم قرار دارند (مطابق شکل روبرو) کاربرد دارد. به نحوی که اگر چند شیء روی هم قرار داشته باشند، ترتیب نمایش آنها را می‌توان مشخص کرد.

فرمان **Draworder** چند ابزار دارد که در منوی tools قابل دسترسی است (شکل روبرو) همچنین Draworder نوار ابزاری به شکل روبرو دارد.

به عنوان مثال در شکل روبرو برای انتقال Wipeout به پشت خطوط از گزینه Sent to Back استفاده شده است.

اجرای فرمان Draw order

این فرمان به شیوه‌های درج شده در جدول رو به رو وارد می‌شود.

شیوه‌های ورود فرمان	
DraworderToolbar	
Tools Menu	Draw order
Command line	Draworder یا dr
Shortcut Menu	Draw order

مراحل اجرای فرمان Draw order

Command: draw order Dr ↲	۱. فرمان Draw order را وارد می‌کنیم.
Select Objects:	۲. اشیاء مورد نظر را انتخاب می‌کنیم.
Select Objects:	۳. برای پایان دادن به انتخاب اینتر می‌کنیم.
Enter object ordering option [Above / under / Front / Back] < Back >	۴. گزینه مورد نظر برای انتقال اشیاء انتخاب شده را وارد می‌کنیم.

با توجه به این که گزینه‌های فرمان Draw order در شناسایی فرمان معرفی شده‌اند از توضیح مجدد صرف نظر می‌کنیم.

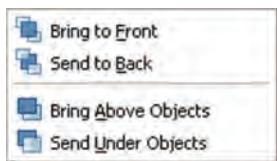

اشیاء متن (Text) و اندازه‌ها (Dimensions) دارای فرمان ویژه با عنوان text to front برای ترتیب نمایش نسبت به سایر اشیاء است.

ارزشیابی پایانی

◀ نظری

۱. کاربرد فرمان Sketch را بنویسید.
۲. مفهوم پیغام Revision cloud در اجرای فرمان Guid cross hairs along cloud path چیست؟
۳. عملکرد هر یک از گزینه‌های Revision cloud Style, Object, Arclength در فرمان را بنویسید.

۴. کاربرد فرمان Wipeout را بنویسید.
۵. با توجه به شکل رو به رو مفهوم هر یک از گزینه‌های فرمان Draw order را در رو به روی آنها بنویسید.

۶. اگر رو به روی پیغام Reverse direction [yes / no] گزینه ..... وارد شود شکل ابری (مطابق شکل رو به رو) در می‌آید.
۷. فرمان Draworder یک فرمان ترسیمی است که با آن اشیاء جدیدی ایجاد می‌شود.

درست نادرست

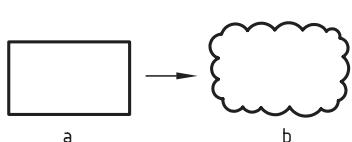
۸. در اجرای فرمان Sketch با کلیک کردن و قطع موقت ترسیم کدام گزینه در خط فرمان ظاهر می‌شود.
☐ pen back	☐ pen over	☐ pen up	☐ pen down
(الف)	(ب)	(ج)	(د)

۹. در فرمان Revision cloude با گزینه Arc length کدام طول از کمان‌های شکل ابری تعیین می‌شود.
☐ د) الف و ب	☐ Medium	☐ Minimum	☐ Maximum
(الف)	(ب)	(ج)	(د)

۱۰. در فرمان Wipeout کدام گزینه برای پنهان کردن قاب کاربرد دارد؟
☐ Hidden	☐ Close	☐ Frame	☐ Poly line
(د)	(ج)	(ب)	(الف)

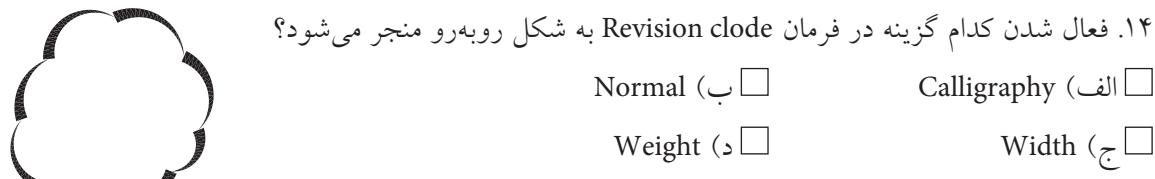
۱۱. در منوی Draw order کدام اشیاء ابزار مخصوص دارند.
☐ د) الف و ب	☐ Hatch	☐ Dimension	☐ Text
(الف)	(ب)	(ج)	(د)

۱۲. کدام یک از نشانه‌های فرمان Draw order برای انتقال تصویر به زیر اشیاء کاربرد دارد.
☐ D	☐ C	☐ B	☐ A
(د)	(ج)	(ب)	(الف)

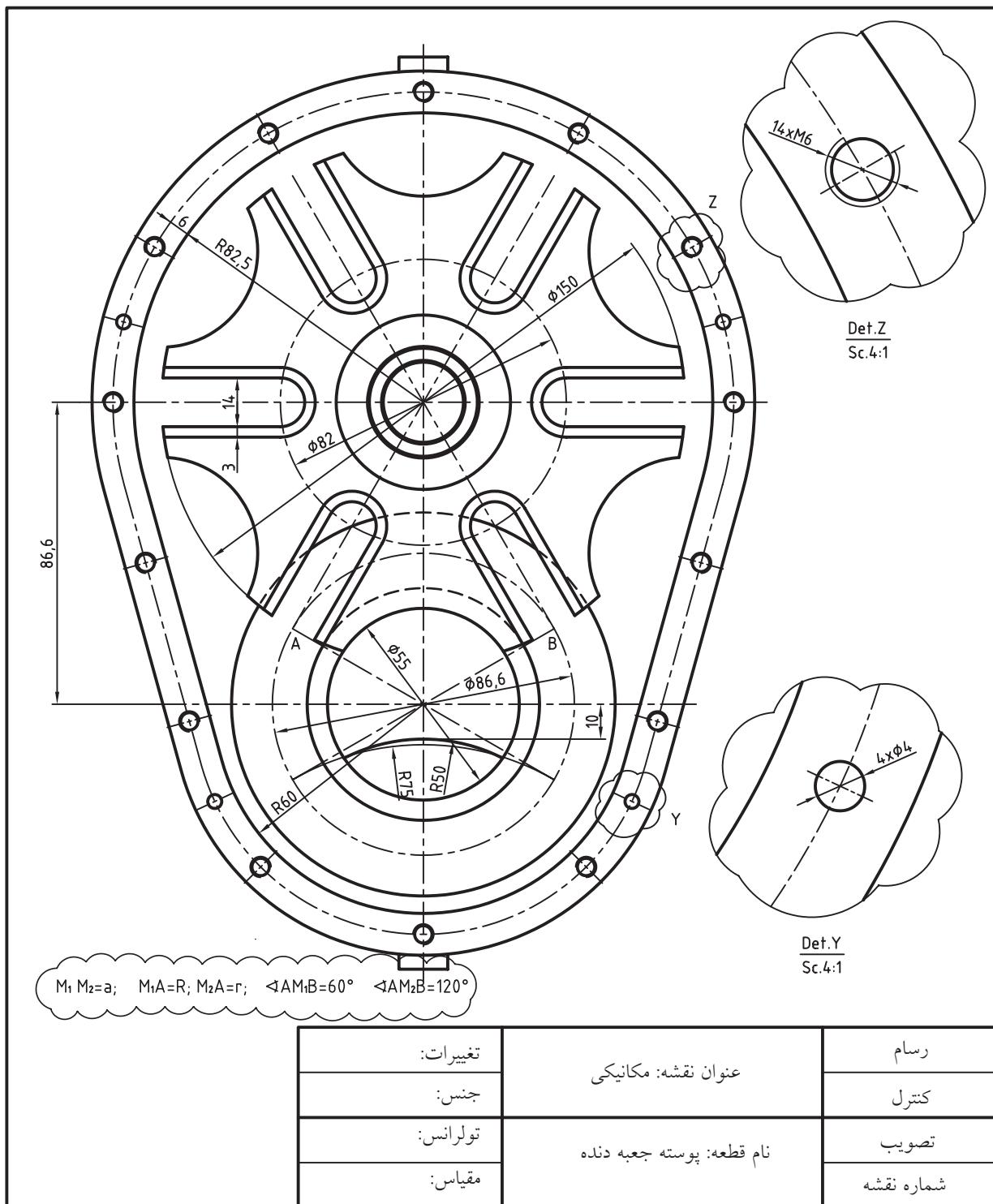
۱۳. برای تبدیل شکل a به شکل b کدام فرمان کاربرد دارد؟
☐ Revesion cloud	☐ Sketch
(ب)	(الف)
☐ Draw order	☐ Wipeout
(د)	(ج)

۱۴. فعال شدن کدام گزینه در فرمان Revision clode به شکل رو به رو منجر می‌شود؟
☐ Normal	☐ Calligraphy
(ب)	(الف)
☐ Weight	☐ Width
(د)	(ج)

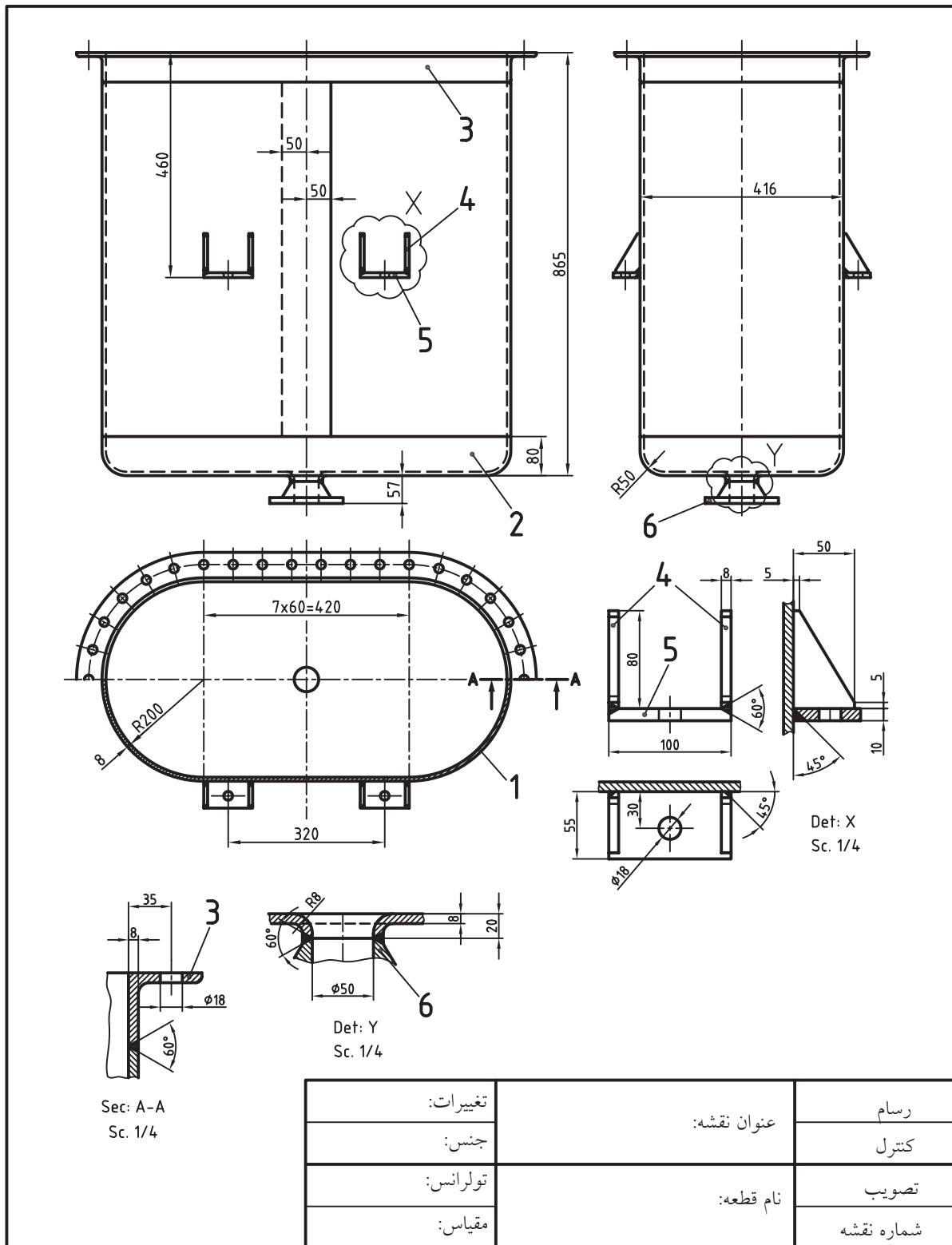

عملی (زمان ۱۵۰ دقیقه) ▶

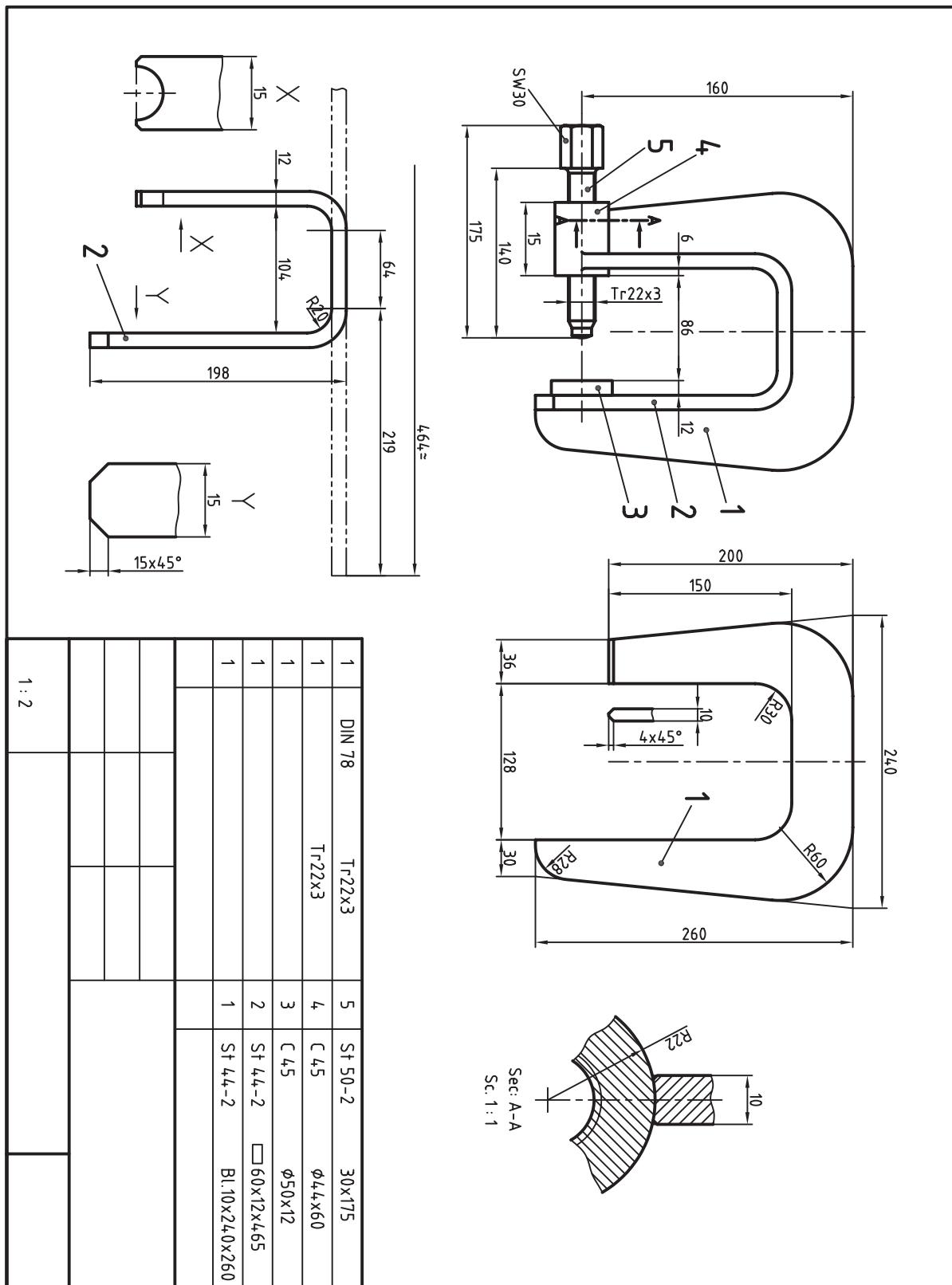
- نقشه زیر را با مقیاس 2:1 در کاغذ A4 ترسیم و اندازه‌گذاری کنید. همچنین مشخصات داده شده را مانند شکل موجود در زیر نقشه درج کنید.

۲. نقشه مکانیکی جوشکاری زیر را با مقیاس ۱:۵ در کاغذ A۴ ترسیم و اندازه‌گذاری کنید. همچنین مشخصات قطعات را به جدول فهرست قطعات منتقل کنید.

۳. نقشه جوشکاری زیر را با مقیاس ۱:۵ ترسیم و اندازه‌گذاری کنید.

مراجع و مأخذ:

1. Yarwood, A. Introduction to AutoCAD 2009, 2008, Elsevier
2. Implementation Guide to AutoCAD 2010, 2009 Autodesk
3. Getting Started to AutoCAD 2006, Autodesk

